

Nr 3-4 1964

Årgång 16

Pris 1 kr.

vi kvinnor

SYMPATIGROSESS hos män förekommer framgår av en undersökning som ett läkarteam vid universitetet i Birmingham, England, slutfört. Läkarna har fastställt att det förekommer att blivande fäder lider av samma smärre åkomor som sina gravida hustrur. Svenska gynekologer har gjort samma iakttagelse. De hävdar att det rör sig om ett slags hysterisk reaktion beroende på stark inbillning. Män som råkar ut för detta psykologiska fenomen är sådana som engagerar sig mycket starkt i hustruns havandeskap. Det har också hänt att män som närvarit vid förlossningen klagat på häftiga buksmärtor. Vid kontrollröntgen har det emellertid visat sig att det inte funnits något som helst fel på dem.

GENOM ATT BL. A. AVSTÅ från efterrätt bereder eleverna vid Grebbestads folkhögskola en 12-årig spansk flyktflicka möjlighet att fortsätta sina studier i Frankrike. 245 kronor får man in varje vecka genom denna aktion.

SEX ÄR UTAN OLYCKSFALL kan bergsavdelningen vid Gullhögens bruk registrera. Det motsvarar en halv miljon olycksfria arbetstimmar. De 45 anställda vid avdelningen har som uppmuntran från bolaget fått var sin elektrisk rakapparat.

BORT MED "MATTVÅNGET" på arbetsplatsen vill de cirka 28.000 hotell- och restauranganställda. "Mattvånget" är reglerat i avtal till två fullgoda mål samt kaffe med dopp per dag och betraktas som löneförmån. Fackförbundets medlemmar vill hellre ha kontanter för att fritt kunna välja var, när och vad de vill äta.

VÄSTERNORRLANDS KOSSOR måste börja banta. Under sinperioden får de för mycket mat och i stället för att producera mjölk lagrar kossorna fett och för det foder ägaren kostat på får han till på köpet avdrag för fett vid slakten. Det duger inte menar konsulenterna i länets producentförening och manar medlemmarna att banta sina kossor.

DET FINNS ENLIGT LÄKARVETENSKAPEN 73 metoder att bota hicka men svårigheten är att fastställa vilken metod som skall användas vid varje särskilt fall. Eftersom man inte på konstlad väg kan framkalla hicka hos försöksdjur eller människor går det inte heller att forska i ämnet. Därför står också läkarna maktlösa inför ett fall i Hälsingborg, där en 17-årig flicka hickat sedan i julas. Hicka uppstår vanligtvis om man dricker för fort eller förtär kalla drycker men kan också ha rent psykiska orsaker.

PÅ ÄLDERDOMSHEMMET I KARLSHAMN övervägs om man skall rekommendera åldringarna att övergå till snus i stället för tobaksrökning. Anledningen är att brandlarmsystemet som skall reagera vid onormal rökutveckling i rummen har visat sig så effektivt att det ger larm även vid tobaksrök. En pensionär vållade nyligen brandkårsutryckning genom att litet för intensivt bolma på sin pipa.

HUR GAMMAL HÖNAN ÄR tvistar de lärde om. Urhönan har spårats till Sydostasien, och numera lär det finnas omkring tusen hönsraser. I Sverige har vi haft höns i minst 2.000 år och allt sedan 1600-1700-talen har vi haft en omfattande äggproduktion. Statistiken säger att det går en höna på varje svensk man så värst länge till kommer det ej att vara så. De mindre jordbruken, som ofta är äggproducerande, försvinner i snabb takt i och med den strukturförändring som svenskt näringsliv genomgår.

AV NORRBOTTENS 260.000 INVÅNARE har 35.000 finska och 5.000 lapska som modersmål. Mot denna bakgrund har fil. lic. N. E. Hansegård i Kiruna tillställt länsskolenämnden en skrivelse, vari han gör myndigheterna uppmärksamma på att två- och trespråkigheten bör beaktas. Erfarenheten visar att det är svårt vid bedömningen av uppsatser i svenska att avgöra vad som i dåliga uppsatser beror på finska språkets påverkan och vad som beror på bristande begävnings. Framförallt är det verben som förorsakar eleverna svårigheter.

BANDSPELARE skall varje sjukhus i Norrbottens län få sedan landstinget anvisat 10.000 kronor för inköpet. Bandspelarna skall användas för inspelning av talböcker för patienter med långvarig sjukhusvistelse och som inte själva kan läsa på grund av nedsatt syn eller av annan orsak.

VIDARE HAR NORRBOTTENS LÄNS landsting anslagit 40.000 kronor för utdelning av medicinkort till långvarigt sjuka. Korten berättigar till fri medicin och delas ut till personer med långvarigt läkemedelsbehov. Åtgärden som i första hand omfattar 350 personer betecknar en ny giv i hemsjukvården inom landstingets domäner.

OMSLAGSBILDEN:

Operasångerskan Birgit Nilsson har åter väckt en världs beundran. Denna gång för rakryggat uppträdande och fin solidaritet med den färgade befolkningen i Jacksonville, som vägrades tillträde till en konsert hon skulle ge. Birgit Nilsson vägrade medverka till uppträthållande av amerikanska rasbarriärer och bröt sitt kontrakt.

Nummer 3-4 - 1964 - 16:e årg.

Ansvarig utgivare:
VALBORG SVENSSON

Redaktör: BIRGIT JANSSON

I redaktionskommittén:
GUNNEL GRANLID
MAUD SUNDQVIST
BIRGIT ÖHRN

Annonser: BIRGIT VINNÄ, Gimå-
gat. 40, Johanneshov. Tel. 48 59 70

Utkommer med nio nr per år
Prenumerationspris per år 6 kr
Lösnummer 75 öre
Postgiro 513 23 - Norrtulls-
gatan 5, 1/2 tr., Stockholm NV
SVENSKA KVINNORS
VÄNSTERFÖRBUND
Tel. 32 80 96

AB Plantryck - Stockholm 1964

innehåll

	sid.
Utkik	2
SKV jubilerar	3
Den sörjande turturduvan	4
Blodbadet i Vietnam	6
Katja of Sweden en glad internation- alist	8
Ansaret kan inte överlätas	10
Passiviteten outhärdlig	11
"Vi har en fin ungdom i Sverige" ..	12
750.000 svenskar	14
Novellen: Ett återseende	26
Vi ser på varan	18
Från riksdagen	19
Barnsidan: Rymdraketen	20
Kåseriet: Arg varje dag	23

Svenska Kvinnors Vänsterförbund

uppstod år 1931 och har utvecklats ur föreningen Frisinnade kvinnor, som bildades 1914. Det bygger på samarbete mellan olika åsiktsriktningar och har därvid alltid hävdad sin tro på kvinnornas särskilda uppgift för fredens sak och sin övertygelse att samhället måste omdanas till att motsvara även de kvinnliga medborgarnas behov.

SKV är sedan maj 1946 svensk sektion av Kvinnornas Demokratiska Världsförbund (KDV), som omfattar över 200 miljoner kvinnor i 80 länder. KDV och dess nationella organisationer kämpar för att vinna och praktiskt förverkliga **kvinnornas rättigheter**: rätt att rösta och att väljas, rätt till arbete, till lika lön för lika arbete och till befordran; rätt till undervisning och yrkesutbildning och till social trygghet för moder och barn.

KDV och dess nationella organisationer kämpar för att tillförsäkra **alla barn ett lyckligt liv i trygghet**; undervisning och goda bostäder, hälsovård, sund litteratur, goda fritidssysselsättningar. KDV vill samla all världens kvinnor oberoende av hemort, ras och livsåskådning till försvar av **freden**.

SKV jubilerar

Svenska Kvinnors Vänsterförbund firar sitt 50-årsjubileum med kongress i Göteborg den 2–3 maj. 50 år är egentligen ingen lång period, i synnerhet inte i en tid när människornas genomsnittsalder blir allt högre. Men i en organisations liv, där varje år representerar summan av många människors aktiva handlande, blir 50 år en ganska aktningsvärd ålder.

Det tillkommer inte oss att skriva historia, men låt oss bara erinra om den situation som bildade bakgrunden till skapandet av Föreningen Frisinnade Kvinnor, sedermera Frisinnade Kvinnors Riksförbund — SKV:s föregångare.

Året var 1914. Orosmolnen lägrade sig tungt över Europa. Det inrikespolitiska läget präglades av starka spänningar — bondetåg och borggårdstal, regeringskris och riksdagsupplösning. Starka krafter var i rörelse för att föra vårt land in på farliga vägar. Då var det några kvinnor, som med dr Ada Nilsson i spetsen ansåg att passivitet var outhärdlig och som därför beslöt att skapa ett instrument för att aktivisera kvinnorna och väcka dem till insikt om den fara som hotade världen och vårt eget land.

Den 19 mars 1914 bildades Föreningen Frisinnade Kvinnor. Fredens organisa-

tion och kvinnornas fulla medborgarrätt blev föreningens hjärtesak. Och det är framför allt på dessa båda verksamhetsfält som förbundet också i dag lägger tyngdpunkten av sitt arbete.

Många framstående kvinnor har under olika skeden av de gångna 50 åren varit verksamma inom vår rörelse. Låt oss bara erinra om några få av dem — *Ada Nilsson*, föreningens allra första ordförande; *Kerstin Hesselgren*, som fram till sin bortgång för två år sedan var förbundets hedersledamot; *Elin Wägner* — eldsjelen, som inspirerade kvinnorna till fredskamp på 20-talet; *Elisabeth Tamm* — den drivande kraften när rörelsen 1931 omskapades, blev partipolitiskt fristående och antog namnet Svenska Kvinnors Vänsterförbund; *Honorine Hermelin-Grönbech* — banbrytare i skol- och folkbildningsfrågor och *Andrea Andreen*, som genom sin modiga och oförtröttliga fredskamp och sin klarsyn när det gällt att formulera kvinnornas rättvisekrav, skänkt förbundet dess speciella profil i svensk kvinnorörelse.

Under *Andrea Andreens* ordförandeskap har tanken om samarbete mellan kvinnor hållits ständigt levande. När Kvinnornas Demokratiska Världsför-

bund bildades efter det andra världskrigets slut, var det naturligt för SKV att gå in i detta internationella samarbete för fredens bevarande, för kvinnornas rätt och värdighet och för barnens bästa.

SKV:s historia, som vi får anledning att återkomma till efter kongressen i Göteborg, är rik på goda traditioner när det gällt att aktivisera kvinnorna kring vitala intressefrågor.

I en tid då det här och var diskuteras huruvida kvinnoorganisationerna alltså har ett existensberättigande är det nödvändigare än någonsin att hänvisa till den roll kvinnorörelsen spelat och alltså fortfarande spelar. Att det ännu finns en mängd av olösta frågor torde ingen bestrida och många är av det slaget att kvinnoorganisationen, med sin speciella karaktär av intresseorganisation och med sina särskilda arbetsmetoder, utgör det bästa instrumentet för att stimulera kvinnorna till egna avgörande insatser. Kvinnorna måste aktiveras i kampen för vårt ideal — sådant det formulerats av *Elin Wägner* — "en värld framsprungen ur samarbete mellan män och kvinnor".

Birgit Jansson.

ur SKV:s historia:

mänskligheten bör utrota kriget...

Ur ett uttalande, antaget av Frisinnade Kvinnors Riksförbund inför valrörelsen 1924, formulerat av författarinnan *Elin Wägner* citerar vi:

"Mänskligheten bör utrota kriget innan kriget utrotar mänskligheten. Europa, som är den mest splittrade och av krigets konflikter hotade världsdelen är samtidigt den som till högsta fullkomning behärskar den militära förstörelsetekniken. Med insikt om den fara som uppstår ur detta faktum för den kultur och den ras vi tillhört fattar vi det som vår plikt såsom kvinnor och

medborgare att sätta in vår yttersta kraft i utrotningskampen mot kriget. Vi ha hunnit till den punkt i utvecklingen då samarbete måste efterträda rivaliteten mellan de europeiska folken och då i krigets ställe såsom utslagsgivande faktor måste träda en av förbundna nationer frivilligt erkänd skiljedom.

Förbundet vill med alla krafter medverka till att skapa de folkpsykologiska förutsättningarna för en fullständig avrustning. Det synes oss böra ske genom att man vid folkundervisningen och i allmänhet

vid folkuppfostran arbetar på en radikal omvärdering av de ideal och föreställningar i fråga om krig som under århundraden nöts in i folkmedvetandet, samt genom upplysningsverksamhet angående krigets innebörd för vår tid...

... Förbundet vill alltså verka för att inom vårt folk vinna anhängare för en positiv fredspolitik, däri inberäknad avvecklingen av krigsberedskap. Detta anse vi vara ett led i arbetet på internationell avrustning."

den sörjande turturduvan

Hedvig Charlotta Nordenflycht Den sörjande turturduvan.
Natur och Kultur kr 9: 50 inb. Urval av Torkel Stålmarck.

En av de svalor som förebådade den svenska kvinnorörelsen var Hedvig Charlotta Nordenflycht, den sörjande turturduvan, vår första kvinnliga poet av format, av eftervärlden mest betraktad med ömsint löje.

Ett urval av hennes dikter med en kort levnadsbeskrivning har utgetts nyligen och kan rekommenderas.

Hon föddes 1718 och dog 1763. Hennes föräldrar var relativt välbärgade och flickan fick en viss möjlighet till studier i båda tyska och latin genom att lyssna till sin yngre brors informator. Hon var pigg och vetgirig, men sorgligt ointresserad av de husliga dygder som tiden krävde av ett flickebarn. Hon skriver själv i en kort levnadsbeskrivning att hon gömde en bok under förklädet vid sybågen och knypeldynan. Hon läste vad hon kom över och började tidigt skriva vers, mest intresserade henne dock filosofin och hon blev så småningom varm beundrare av Voltaire och Rousseau, sin religiositet tycks hon dock bevarat genom livet.

När Hedvig Charlotta var 15 år dog hennes far efter att på sin dödsbädd förklarat att hans yttersta vilja var att dottern skulle gifta sig med Johan Tideman en bror till brödernas informator. Han var ingenjör, elev till Polhem, en 1700-tals Sokrates, begåvad, kunnig och ytterst dygderik.

Den tilltänkta fästman blev förfärad. "Såsom en filosof var han mig kär att höra men som fästman odräglig att se." Äktenskapet kom dock till stånd, men efter tre år avled Tideman vid 27 års ålder.

Den unga maken sörjde honom trots

allt djupt, men gifte så småningom om sig med en präst, Jakob Fabricius, som också var poet. Deras lycka blev kort, efter sju månader avled han och den 23-åriga änkan var halvt omtöcknad av sorg och förtvivlan. "Den sörjande turturduvan" nio dikter till melodier utkom efter några år till minne av Fabricius.

Hon började nu skriva på allvar och utgav vid seklets mitt "Kvinnligt tanke-spel av en Herdinna i Norden", där hon med patos framlägger sin åsikt.

*Dumma lag, du blinda sed,
som av nedrig avund ljuder,
när du Evae kön förbjuder
att Parnassen komma ved.*

*Att du först har fått din fart
ur en svag och manlig hjärna,
som sitt välde velat värna,
är väl utan tvivel klart;*

Skaldinnan blev så småningom en centralpunkt i tidens litterära kretsar och fick t. o. m. en livstidspension på 600 dal., som räddade henne från ekonomiska svårigheter.

Hon godkändes inte av den inflytelserika Olof Dalin, men anammades av de yngre tongivande författarna som Creutz och Gyllenborg. Hon uppträdde med "Fruentimrets försvar" mot den annars djupt beundrade Rousseau, när denne angrep kvinnokönet.

När hon var över fyrtio år greps hon av en våldsam lidelse för en ungefär tjugo år yngre man, Johan Fischerström. Förhållandet blev olyckligt och Hedvig Charlotta var djupt förtvivlad

när hon avled 1764. Några av sina vackraste dikter har hon ägnat sin sista kärlek.

TILL ★ ★ ★

*Vad har jag sett? Vad gruvlig plåga?
Vad nya ämnen för mitt kval?
Vad olja på min olyckslåga?
Vad öde för mitt hjärtas val?
De ögon, som av ömhet brunnit,
som ha mitt liv, min död i sig,
ha nyss av sorg och saknad runnit,
för vem? Ack, för en ann än mig.*

— — —
*Mig skulle hopen svartsjuk kalla
och ge mitt kval förhatligt namn.
Jag kan dock utan köld och galla
en skönhet se uti hans famn.
Men se det dyra hjärtat delas,
sen jag en gång dess ömhet vann,
en grad för mig i känsla felas,
är vad jag icke bära kan.*

— — —
*Förr må min sorg mitt liv förstöra
än gå i tvungen vänskap in;
du kan min sällhet icke göra,
om jag ej högst kan göra din.*

Vi slutar med att citera den berömda "Över en hyacint".

*Du rara ört som ej din like
i färg, i glans, i täckhet har,
bland all din släkt i Floras rike
din fågring mest mitt öga drar.
På dina blad naturen spelar,
i konst, i prakt hon yttrar sig,
den fina balsamlukt du delar
förnöjer och förtjusar mig.*

*Med trogen omsorg jag dig sköter,
en lindrig luft du andas får,
en häftig il dig aldrig möter,
för hetta, köld du säker står.
Ett livligt väder på dig fläktar,
som tränger genom blad och knopp,
och när av värma du försmäktar
en kylig flod dig friskar opp.*

*Men liksom du min hydda pryder
och dig i all din täckhet ter,
en grym förvandlings lag du lyder,
du vissnar, dör och finns ej mer.
Du hastigt all min möda glömmar
och ledsnar vid min ömma vård,
bland ringa stoft din fågring gömmer,
du är ju otacksam och hård?*

*Men skall jag på en blomma klandra,
det veka väsen klaga an,
dess öde är att sig förändra,
hon måste vara som hon kan.
Hon är ett gräs, hon skall förfalna,
jag intet agg till henne bär.
Så ser jag ock ditt hjärta kallna,
det måste vara som det är.*

E. P.

Emil Färnström:

Fredrika Bremer och Erik Gustaf Geijer

är två gestalter som representerar något av det bästa i vårt kulturarv från 1800-talet. I denna bok skildras det märkliga och vackra vänskapsband som förenade dem under 13 år. Lektor Emil Färnström har byggt sin framställning på ett stort och tidigare delvis otryckt brevmaterial.

"Färnströms bok är alltså ett värdefullt och intressant bidrag till Fredrika Bremers bild och till 1800-talets svenska kulturhistoria."

Gunhild Tegen i Vi Kvinnor

16:50, inb. 21:50. Illustr.

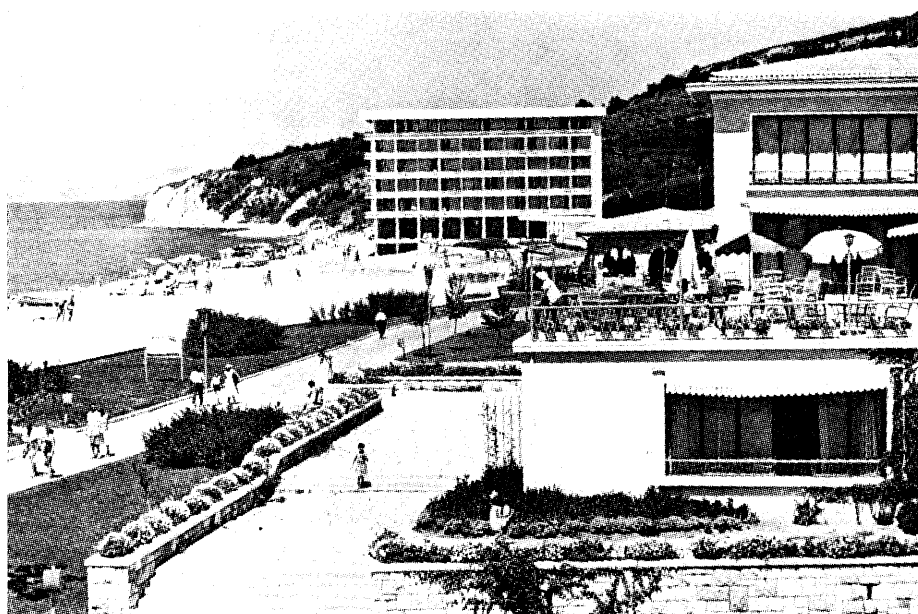
Hedvig Charlotta Nordenflycht

DEN SÖRJANDE TURTURDUVAN

Ett urval poesi och prosa utgivet till 200-årsminnet av författarinnans död.

Urval, inledning och kommentarer av fil. lic. Torkel Stålmarck.
Inb. 9:50. Ingår i serien Levande Litteratur.

NATUR och KULTUR

BULGARIEN

— *det nya semesterlandet*

Kanske Ni har hört talas om Bulgarien som Solens och Rosornas Land, landet, som överflödar i ljuvliga tomater, vindruvor, persikor . . .

Men Bulgarien är inte bara en fruktträdgård, det är även klassisk mark. Här i hjärtat av Balkan har människor från Öst och Väst mötts sedan urminnes tider. Både Antiken och Orienten har satt sina spår i kulturen. Minnesmärken och sägner med grekiska, persiska och bysantinska inslag lever kvar, och många intressanta utflyktsmål väntar den vetgirige turisten. Bulgarien är också ett modernt land, ett land i stark utveckling. Nytt och gammalt bryts mot varandra. De moderna badorterna med arkitektoniska, djärva nyskapelser omväxlar med pittoreska fiskarbyar längs Svarta Havet. I våra dagar erbjuder Svarta Havet sin 35 mil långa, alltid solbelysta sandstrand till tusentals utländska turister varje säsong. Det "blå" Svarta Havet har det blivit kallat av nöjda semesterfirare.

Som nyhet för i år presenterar Bulgarien en förmånlig turistikurs. Turisterna får en 70-procentig premie och en leva motsvarar i svenska kronor 2.60 mot föregående års 4.45.

De gästvänliga bulgarerna välkomnar Er med ett "Dobre deschli" till Bulgarien i sommar!

BLODBADET I VIETNAM

"De USA-understödda styrkorna har ingen möjlighet att besegra befrielsearméns trupper i Syd-Vietnam. Detta kanske också varje amerikansk militär "rådgivare" inser. Det finns ingen möjlighet att segra med militära medel därför att de har förlorat slaget om det syd-vietnamesiska folkets själ och hjärta."

Så skriver den kände amerikanske journalisten Wilfred G. Burchett i en korrespondens till National Guardian. Burchett har till skillnad från de flesta andra utländska reporters kommit i

kontakt med vietcong-styrkorna. Han har besökt de befriade byarna, talat med ledare i befrielsearmén. Och han har konstaterat vad vi alla anat och förstått: Vietcong är oslagbar inte därför att den, som amerikanerna påstår, får understöd och militär hjälp från Nord-Vietnam utan för att den har befolkningens stöd och förtroende precis som "rebellerna" i Algeriet och det som tidigare kallades Franska Indokina då de stred mot kolonialmakten Frankrike. Kriget i Syd-Vietnam har blivit en pre-

stigesak för USA. Inte ens dess egna militära experter tycks längre tro på en seger, men ingen amerikansk ledande politiker — allra minst i presidentvalstider — vågar föreslå förhandlingar med befrielsefronten. Politikerna i USA har själva hamnat i en fatal situation på grund av sin onyanserade skräckpropaganda om den kommunistiska faran i Asien. Kriget i Syd-Vietnam har lika mycket blivit ett inrikespolitiskt som ett utrikespolitiskt problem.

Intill januari i år har det kostat USA 3 miljarder dollars — 1,5 miljoner dollars om dagen — att stödja de regimer i Syd-Vietnam som de själva tillsätter och störtar. 16.000 rådgivare har sänts till detta land i Asien, som de flesta amerikaner knappt kan peka ut på kartan. Och trots experter och dollarmiljarder går det allt sämre för de vietnamesiska regeringsstyrkorna medan vietcong — befrielsearmén — vinner nya segrar. Den har nu kontroll över en stor del av landets territorium med hälften av dess befolkning. Vietcong erövrar allt fler moderna amerikanska vapen, och när de amerikanska experterna flyger omkring i sina helikoptrar blir de beskjutna med sina egna tekniskt fullkomliga vapen... Dessa vapenvinster har blivit så omfattande att militärledningen i Saigon har tvingats ge order om evakuering av hundratals fort, som regeringsstyrkorna upprättat i Mekongdeltat, emedan dessa "tillhandahöll" en stor del av de vapen befrielsearmén behövde och som den tydligen med lätthet erövrade.

Situationen i Syd-Vietnam blir alltmer pinsam för den amerikanska regeringen. Lyndon Johnson har nu hotat med en aktion mot Nord-Vietnam, vars

Inför amerikansk hemmaopinion förnekades länge det faktum att amerikanska soldater fanns stationerade i Syd-Vietnam. Vår bild visar ett par av de c:a 16.000 amerikanska "rådgivarna".

säkerhet är garanterad av Kina. Inte oväntat kom en omedelbar reaktion från Sovjetunionen som anser att USA har skulden till den rådande situationen i Syd-Vietnam genom uppenbara kränkningar av Genèveavtalet av år 1954.

Man kan förstå att den amerikanska presidenten och hans militära experter måste komma med någon slags förklaring till det amerikanska folket, inte varför man överhuvudtaget befinner sig i Syd-Vietnam, utan varför man inte får bukt med "kommunisterna". Här har politikerna sagt att sydvietnameserna måste skyddas mot den kommunistiska guerillan, som påstas terrorisera byarna och injaga skräck hos befolkningen. Och för att "skydda" befolkningen har man föst samman invånarna i "strategiska byar" (som inte är annat än koncentrationsläger) där de skulle kunna försvara sig mot "rebellerna". De USA-understödda regeringsstyrkorna har tillgripit de mest raffinerade stridsmedel som napalm och kemiska preparat och USA har skickat dit välutbildade experter. Ändå går månad efter månad utan att ens den minsta framgång kan noteras för regeringstrupperna.

— Det är väl ändå inte möjligt att dessa rebeller inte kan besegras? frågar sig oroligt den amerikanska hemmapinionen, och många börjar tvivla på att den amerikanska krigsmaskinen skulle kunna erbjuda det egna landet ett ordentligt försvar, när den inte ens lyckas få bukt med en liten upprorsarmé i det lilla Syd-Vietnam.

Det är därför amerikanska presidenten och diktatorn i Saigon Nguyen Khanh vill låta påskina att det är hjälpen från Nord-Vietnam, som egentligen räddar vietcong. I en artikel rubricerad "Den amerikanska myten om Vietnam" bemöter Wilfred G. Burchett dessa påståenden. Man behöver inte vara någon militär expert för att inse att det är en omöjlighet att transportera vapen och annan krigsmateriel den långa vägen från Nord-Vietnam rakt genom fiendeland ända ner till sydspetsen av Syd-Vietnam, skriver han bl. a. Det finns bara två vägar från norr och de står under kontroll av regeringsstyrkorna. I haven runt Vietnam vimlar det av amerikanska krigsfartyg och USA-flyg. Transporter av den omfattning att de skulle kunna ha avgörande betydelse för vietcongs framgångar är uteslagna sjövägen, anser Burchett. Han tvivlar också på att befrielsearmén erhåller teknisk utbildning av nordvietnamesisk expertis, som också skulle framträda som den verkliga ledningen för de militära operationerna. Man behöver bara forska lite i historien, skriver Burchett:

"Man bör veta att den första revolten mot fransmännen startade i Mekongdeltat den 23 november 1940 (långt in-

Den amerikanske försvarsministern MacNamara på inspektionsresa i Syd-Vietnam.

nan det fanns något vitminh eller någon vietcong eller en Ho Chi Minh i norr)."

Ligger Vietnam för långt borta? Eller varför är det nu åter så tyst i den svenska pressen om detta blodiga krig? Varför protesterar vi inte mera energiskt mot den utländska interventionen i Vietnam, som varken är snyggare eller mer moraliskt berättigad än t. ex. det portugisiska utrotningskriget i Angola? 1940 började kriget. I nästan oavbrutet 24 år har det pågått först mot

fransmännen, sedan mot diktatorer understödda av USA. Befrielsefrontens mål är fullständig oavhängighet, vilken skulle innebära slut på den amerikanska hjälpen till regimer, som inte har folkets stöd. Landets inrikespolitiska system är en intern fråga liksom en eventuell återförening med Nord-Vietnam. På andra villkor vill man inte inleda förhandlingar.

Det där detta USA och diktatorn Nguyen Khanh vägrar att acceptera. Och därför fortsätter kriget.

barnserier utnyttjas för

FALSK POLITISK PROPAGANDA

Samtidigt som svensk press i allt större utsträckning börjat genomskåda den amerikanska s. k. "hjälp" till Syd-Vietnam tillåter våra myndigheter utgivning och spridning av seriemagasin för barn, innehållande falsk politisk propaganda och förvrängning av fakta beträffande krigshandlingarna i Syd-Vietnam. I tidskriften Clarté har Nils Hammarström granskat tidningen TV-serier nr 13/1963 som utkommer med E. Setterstad som "ansvarig" utgivare och PE Gustavsson som redaktör. Redaktionens adress är: Sveavägen 53, Stockholm.

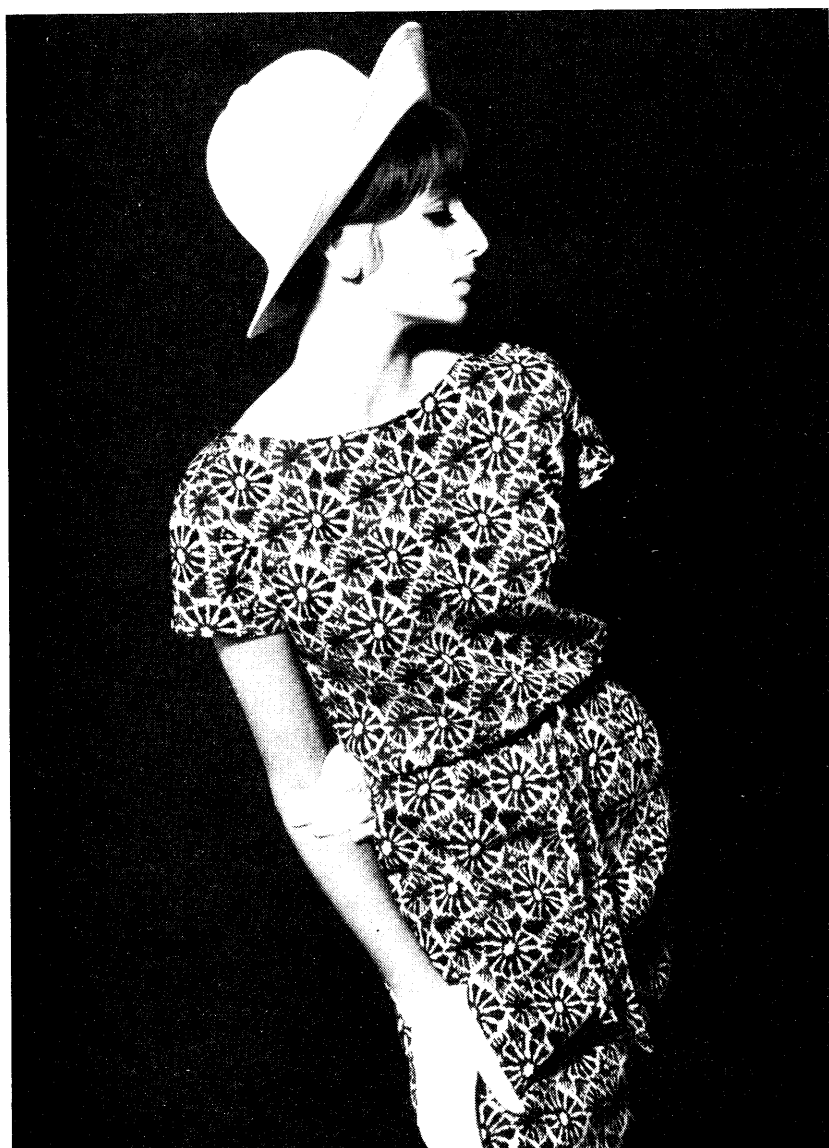
Nils Hammarström redogör för hur man i bildrutor och pratbubblor berättar om "de rödas" terrorräder mot värlös bybefolkning, skändning av unga kvinnor, napalmbombning av byar och om hjältemodiga amerikaner som räddar lekande barn från att lömskt dödas av "de röda".

"... man sitter helt andlös inför denna uppvisning i historieförfälskning och självgodhet. Man frågar sig hur de unga läsarna uppfattar seriemagasinets nya skurkar, 'dom röda', som med alla medel utmålas som jordens avskum. Vår dagspress, även den borgerliga, (med få undantag), har skildrat och kritiserat det 'smutsiga' kriget i Syd-Vietnam och upprepade gånger fördömt den amerikanska 'hjälp' till den korrumpade statsledningen. Den amerikanska terrorbombningen med napalmbomber och förstörelsen av grödan med kemikalier har ingående beskrivits. Våra unga läsare är förmodligen helt okunniga om detta och våra svenska seriemagasin har inga ambitioner att hålla sig till fakta. Man anammar CIA:s åtgärder, översätter ord för ord den amerikanska förvrängningen och serverar den med färgglatt omslag. Detta visar med all tydlighet att debatten kring serierna inte bör avstanna. Det går många fula fiskar i den grumliga seriedammen och ur det mörka vattnet öser man glimmande guld."

Birgit Öhrn:

Katja of Sweden

en glad internationa

Hur ofta sägs inte Värns Kvinna vara ny? (Enligt modet förstås, spegeln rapporterar alltid samma Gamla Vanliga!) Men lika ofta finner man efter genomlidet eller avnjutet värdräktsköp att det plagg man valde kändes eget och invant redan vid provningen.

Modejournalistiken blir alltmer djuplodande i sin lancering av nya personlighetstyper: talar om den pånyttfödda garçonnen, om den aggressionsfria nykvinnligen typen, om The Military Look (som för min del bara inger kusliga associationer till 40-tal och krigstid).

Som om en alldeles ny och trevlig personlighet var insydd i dräktfodret, vilket kunde gå an om alla kunde beställa sin habit handsydd från ateljé. Men tänk på konfektioner! En serie Jeanne Moreau från storlek 36–48, en moderniserad Garbo i alla tonårsstorlekar... Jo, nog både tänks och säljs kläder på det sättet – och bärs också, för den delen.

Vi tänker på något annat. På Katjas släta basklänning i 3-T jersey i diskret Ruter Dam-mönster med jättefickor för löst och avslappat hängande händer. Den klänningen blir precis vad man vill, mjuk och följsam för en normalt funktad kvinnokropp, tiger och samtycker med bristerna, understryker och komplimenterar fördelarna: t. ex. ett solbränt axelparti, en rank hållning, en trevlig kurvatur.

Modellen till vänster finns med blom-mönstret i svart vitt, grönt, blått, rött och gult och den kostar c:a 119:—.

list

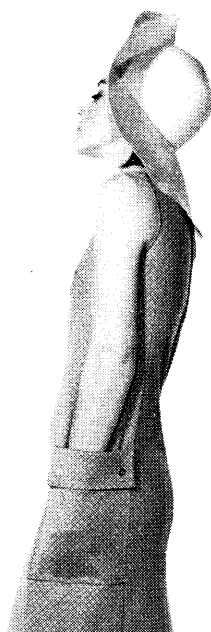
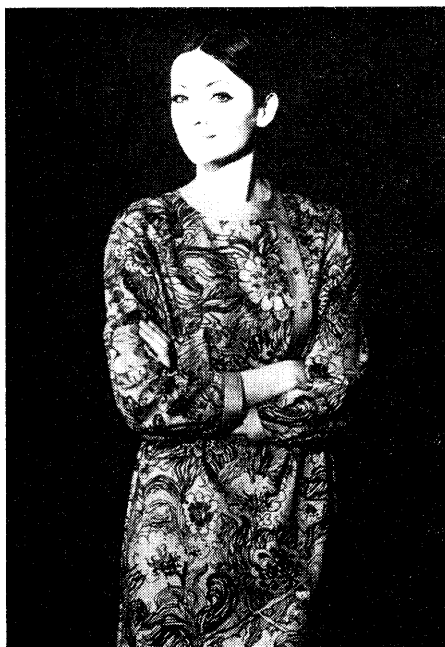
Sak samma med den zinniablommiga, som Katja skurit för stadsbruk med liten holkärm. Mönstret är stimulerande men stiliserat för att hovsamt framhäva kroppens vackra linjespel vid varje rörelse. Ja, det är ju den fria rörelsen vi eftersträvar och som de moderna korsetterna lyckligtvis medger varje figur.

Katjakläderna har i årtal pekat mot detta frihetsideal och fullföljer det också beträffande skötseln: tvätta som strumpor, torka, ta på. Strykning bara av högfärd, märkvärdiga accessoarer likaså. Priserna långt under skrytplagens.

På tal om rörelse och linjespel, se på de två klänningarna i MMT:s boutique-kollektion. Helt släta och avskalade för att Sven Fristedts sköna vågmönster skall bölja kring sommarens praktblomster. En klänning för den som älskar livet!

På nytt upplever vi blommorna, gärna tecknade i platt jugendstil med flytande, böljande, växande blad. Katja som visserligen är "of Sweden" men en glad internationalist som hämtar inspiration ömsom från afrikanska och ryska kläder har gjort en blommig och en helvit "ryssblus" för trivsamt sommarbruk, som alltid med stark observans på kroppens rörelsefrihet och lugnt avspända harmoni.

Inga högljudda nyheter, inga påstådda personlighetsförändringar således, men i gengäld en självklar trivsel som känns välbekant och inbodd med detsamma.

kvinnor formerar NATO-ländernas fredsstyrka

Den unga och kraftfulla amerikanska kvinnorörelsen "Women Strike for Peace" inbjuder kvinnor från NATO-länderna till ett möte i Haag den 12 till 14 maj 1964 samtidigt som NATO-rådet håller sitt sammanträde där. Denna "NATO-kvinnornas fredsstyrka" vill försöka att fästa världens uppmärksamhet på de positiva steg mot avrustning som nu är möjliga att ta och på nödvändigheten att använda en betydande del av de årliga militärutgifterna på 120 miljarder dollar att möta de fattigas och hungrigas och underprivilegierades behov i hela världen.

De ber om vårt stöd. De önskar att vi sänder brev med protester mot den föreslagna multilaterala kärnvapenstyrkan till myndigheterna i vårt land och till FN.

SKV:s centralstyrelses VU har närmast för avsikt att föreslå vår kongress att sända ett budskap till FN och att sända kopior till vår regering och till den svenska delegationen vid FN. Naturligtvis är det en god sak om enskilda avdelningar eller medlemmar redan dessförinnan skriver till FN och kräver att:

en multilateral kärnvapenstyrka under NATO ej måtte etableras men att man i stället gör kraftigare multilaterala ansträngningar för att nå fullständig och allmän avrustning under internationell kontroll – mänsklighetens enda verkliga försvar och säkerhet.

Den långa rysskjortan finns i en svalkande sommargrön färg och kostar c:a 139:—.

Basklänningen med sina jättefickor är uppsydd i diskret mönstrad 3-T jersey i guld-orange eller grönt-blått. Priset är c:a 135:—.

Av de två modellerna finns den vänstra i orange, rosa grönt och ockra och den kostar c:a 98:— och den högra som kostar c:a 129:— finns i blått, lila, oliv och ockra.

ansvaret kan inte överlåtas på andra

Den samnordiska konferensen kring temat Norden en kärnvapenfri zon den 14–15 mars fick stor uppslutning från de olika länderna. Sammanlagt deltog mer än 400 delegater. Varje land bidrog med var sin inledning till dagordningens huvudpunkter. Från Finland talade riksdagsman Veikko Svinhufvud och kapten Göte Jacobsson, Sverige talade om problemets militärpolitiska bakgrund och aspekter. Docent Torkel Opsahl från Norge talade över temat "Överenskommelse om Norden som en kärnvapenfri zon: bakgrund, syfte, förpliktelser och verkningar" och redaktör Viggo Knudsen från Danmark inledde om de moraliska aspekterna på frågan om Norden som kärnvapenfri zon.

Redaktör Knudsen uppehöll sig särskilt vid det ökade ansvar som i vår tid åvilar den enskilda människan:

— — — "Med detta nya, atomkraften, har ansvaret för den enskilde utvidgats till att omfatta ett ansvar för alla människor i världen, ja, ända till varelsen i ett för oss ännu ganska okänt kosmos. Detta innebär en så oerhörd utvidgning av den enskilda människans ansvar, att vi måste göra en ny värdering. — — — I atomåldern har budet, att vi skall inte dräpa, inte förändrats i princip. Men en överträdelse av budet har fått ett perspektiv, som sträcker sig till den mest avlägsna människan och den sista tomma jordfläcken i vår värld. — — —"

— — — "Alla länder är nu atomålderns länder och skiljer sig därmed från alla tidigare samhällen. I vår tid är den livsuppehållande principen jämställd med förstörelsens princip, som har frigjorts genom atomkärnans klyvning. Det samhälle som är vårt, är atomålderns samhälle och kan inte vara detsamma som före Hiroshima. — — —"

Redaktör Knudsen talade om moralen som föreskrifter för vårt handlande och att handlingsföreskrifterna gäller ett givet samhälle.

— — — "Vi i Norden kan inte överlåta vårt ansvar på andra. Vårt ansvar i Norden just nu innebär att vi, oberoende av andra staters hållning måste börja vidta åtgärder för att göra Norden till en atomvapenfri zon."

Konferensen som helhet delade denna uppfattning och som en konsekvens därav antogs ett uttalande enhälligt där det bl. a. heter:

Deklarerandet av Norden som en kärnvapenfri zon skulle otvivelaktigt som ett steg mot avrustning hälsas med tillfredsställelse av en bred opinion i Norden och få gynnsamma återverkningar på många andra håll i världen, där liknande planer föreligger eller diskuteras.

Vi hemställer därför att Danmarks, Finlands, Norges och Sveriges regeringar utan dröjsmål inleder förhandlingar med varandra om att Nordens ställning som kärnvapenfri zon skall stadfästas genom en överenskommelse mellan de fyra staterna.

För att underlätta förverkligandet av planen på Norden som en kärnvapenfri zon föreslår vi följande etapper:

I. En gemensam deklaration av Danmarks, Finlands, Norges och Sveriges regeringar att dessa länder icke ämnar ändra det nuvarande tillståndet och icke

ämnar enskaffa eller acceptera atomvapen. Denna deklaration skulle tillställas Förenta nationerna för vidare befordran till samtliga medlemsstater.

II. Bildandet av ett nordiskt utredningsorgan för att utreda under vilka förhållanden och garantier den kärnvapenfria zonen skulle kunna bli permanent.

III. En gemensam nordisk deklaration att Danmark, Finland, Norge och Sverige utgör en permanent kärnvapenfri zon.

Kravet på en atomvapenfri zon i Norden får allt större aktualitet och opinionens uttrycksformer är lika varierande som de olika grupper som ställer detta krav. Efter det partiella provstoppsavtalet kommer man inte ifrån att åtgärder måste vidtagas för att fortsätta på den inslagna vägen — att minska spänningen. Att skapa en kärnvapenfri zon i Norden anses av många som nästa betydelsefulla steg. Det har kommit till uttryck vid den nordiska fredskonferensen i Stockholm den 14–15 mars i år och vid olika arrangemang som den svenska Kampanjen mot atomvapen ordnade under förra hösten och planerar nu i vår; demonstrationer, fackeltåg, marscher, cykel- och bilkorteger, plakatdemonstrationer m. m.

Årets stora manifestation som Kam-

panjen ordnar äger rum den 24 maj i Stockholm. Det blir två marscher — en från söder och en från norr — som sammanstrålar i Vasaparken klockan 16.00 på eftermiddagen där ett möte kommer att hållas.

Båda marscherna startar klockan 9 på söndagsmorgonen vilket gör det möjligt för många utifrån landet att delta i en av marscherna. Den södra marschen börjar i Huddinge och går den "traditionella" vägen till Vasaparken med ett längre uppehåll vid Skanstullsbron. Den norra marschen börjar i Vällingby och går till Ursvik-Syndbyberg med ett längre uppehåll i Näckrosparcken i Solna.

Årets marscher går under parollerna "För ett kärnvapenfritt Norden NEJ nu till svenska atomvapen".

passiviteten outhärdlig

— Vi kände det som en bjudande plikt att visa att vi fanns till som självständigt tänkande och menande, även om vi inte hade rösträtt — det gällde att bekänna färg. Så berättar dr Ada Nilsson om bildandet av föreningen Frisinnade Kvinnor — föregångaren till Svenska Kvinnors Vänsterförbund. Dr Ada Nilsson personifierar som ingen annan svensk kvinnorörelse när den är som bäst — djärv, radikal och omutlig i fredskampen.

Rektor Honorine Hermelin-Grönbech har här valt ut några avsnitt ur dr Nilssons bok "Glimtar ur mitt liv som läkare".

— — — Efter med. kand. examen gällde det att få tjänstgöring på en sex till fyra månaders kurs i huvudämnena medicin, kirurgi, patologi samt gynekologi med förlossningskonst. — Tjänstgöringen på förlossningsanstalten, den låg då vid Hantverkargatan på Kungsholmen, var mycket intressant. Det var som alla skranker där fölle bort och människorna visade sig som de verkligen var. Gick förlossningen långsamt, lade man sig helt enkelt ned bredvid patienten och bad henne väcka sig när stunden nalkades. Ja, jag kom nu att dagligen konfronteras med barnafödandets vanskligheter — hur många mödrar hade ens golvutrymme att lägga sina barn på under den tidens bostadsförhållanden!

Så gällde det utbildning inom ett annat område. En kamrat erbjöd mig att överta hans vikariat på Hisingens sinessjukhus. Allt var klart, både på sjukhuset och i Medicinalstyrelsen. Jag gjorde mig hastigt i ordning att ta nattåget till Göteborg. Men så ringde man från Medicinalstyrelsen att man upptäckt att man inte hade rätt att ge ett sådant förordnande till en kvinnlig kandidat. — Det var inget annat att göra än att packa upp grejorna igen. Men saken fick inte överlämnas åt tystnad. Jag genomdrev att inbjuda de redan färdiga kvinnliga läkarna, kvinnliga med. kand. och studerande till ett möte för att resonera om vad som kunde göras.

Många av de inbjudna kom, och jag blev vald till ordförande. Diskussionen blev tämligen dramatisk. En av de äldre läkarna varnade: I Danmark hade det hänt att en manlig patient från ett sin-

nessjukhus hade rymt med en tillförordnad kvinnlig läkare. Men vi lät oss ej varnas — jag fick i uppdrag att tala med borgmästare Lindhagen. Det var första gången jag träffade honom, och det skulle inte bli den sista.

Frågan blev föremål för ett långt utredningsarbete. Vårt diskussionsmöte ägde rum något av 1800-talets sista år, och den så kallade *behörighetslagen* — med undantag för kvinnors "behörighet" endast till präst- och militärtjänst — blev ju antagen först 1923, för att träda i kraft 1925.

Det var vårvintern 1914 — med den oerhört spända politiska situationen i vårt land efter *bondetåget* i februari och därav följande konflikt mellan konung och regering på grund av det kungliga borggårdstalet. Konflikten utspelades med regeringen Staafs avgång, riksdagens upplösning, kort därpå följande nyval med en upprörd valrörelse. Allt bidrog att utlösa en förtalskampanj mot den avgående regeringens främste män av hittills okänd intensitet. — Man kom ständigt ut för sådana situationer att hela ministären och dem närtstående förklarades vara köpta av Ryssland, mogna för tukthuset, avlädda varje hederlig egenskap. Jag erinrar mig livligt pingstafton 1914. Jag vandrade tillsammans med Karl Staaff ner till Storängens station efter ett besök hos gemensamma vänner. Det var mycket folk ute. De promenerande drog sig diskret åt sidan. Staaff var ju en känd person. "Jag hör", sade han bittert, "vad de viskar": Där går landsförräddaren."

Emellertid — några av oss kvinnor

som tillhörde Frisinnade landsföreningen hade tämligen snart efter bondetåghändelserna känt att måttet var rågat. Vi kände det som en bjudande plikt att visa att vi fanns till som självständigt tänkande och menande, även om vi inte hade rösträtt — det gällde att bekänna färg, att ställa upp sig på den barrikad vi tillhörde. — Hos min vän och kollega dr. Julia Kindberg fann jag för visso genklang för min egen känsla, att passivitet var outhärdlig. Så kom föreningen Frisinnade Kvinnor till 19 mars 1914 — tre dagar senare vid ett möte i Musikaliska Akademien antecknade sig 275 personer som medlemmar och ett halvt år senare var medlemsantalet mer än fördubblat. — Den 31 augusti 1914 gjordes ett offentligt uttalande, vari man särskilt ville framhålla vad som ligger kvinnorna varmt om hjärtat: *Oryggligt fasthållande vid vår neutralitet. Fullföljandet av arbetet på ett rättstillstånd mellan folken och — kvinnornas fulla medborgarrätt.*

Det stora kapitlet om Sovjets minister i Sverige, Alexandra Kollontay, avslutar Ada Nilsson så: Atombombens skräckvalde fortsätter att hota hela vår jord med undergång. Må dessa minnen av en märkligt nog i vårt land ganska okänd och glömd kvinna kunna locka fram andra kvinnor och män att våga sina liv i fredens tjänst.

Och från hennes slutord som läkare, i bokens sista kapitel, hämtar vi några satser: Hur många gånger har man inte i livet och i arbetet stått i en situation då den inre rösten ropat sitt: Försök igen — försök igen! — Vad man som läkare måste "försöka", åter och åter, i ständigt nya situationer, är ofta till synes obetydliga saker. Man måste finna utvägar, jämka och vägleda kanske, för att om möjligt få en atmosfär av trygghet och harmoni inom och omkring patienten. Och hur ens egen sympati eller antipati än därvidlag reagerar, gäller det ju alltid att såvitt möjligt identifiera sig själv med *denna* människa, hennes situation, hennes fördomar eller passioner och inte minst — hennes förhållande till sin närmaste omgivning. Alltså: försök igen, försök igen.

*Elise Ottesen-Jensen
säger:*

vi har en fin ungdom i Sverige

491 har satt känslorna i svallning som bekant. Censur, nej det vill vi ju inte ha. Fast förstås, nog måste de värsta skräckfilmerna stoppas, så vi kan nog inte avstå från den i den värld vi faktiskt lever. Men är filmen överhuvud taget inte osann? Finns det verkligen sådana okänsliga, stereotypa unga människor, en sorts besynnerliga onskans pappersdockor? Om de finns ville vi nog veta litet om hur de uppstått om vi skall kunna gripas av deras öde. Finns det stadsungdomar för vilka tidelag är en realitet? Visst finns det människor som alltså med enkelriktad avsky betraktar homosexualiteten, men vill vi inte försöka få fram en tolerantare och vidsyntare uppfattning av denna fråga? Herrar Sjöman-Görling brer ju på som de värsta svavelpredikanter. Finns det vidare så urblåsta, veliga och verklighetsfrämmande socialarbetare som den arma Kristers? Är inte filmen och ståhejet ikring den en kniv i ryggen på alla dem som arbetar med dessa problem?

Efter att ha grubblat på dylika frågor fick vi en fin idé. Vi skulle söka upp en människa, som verkligen har kontakter med unga människor. En människa, som de söker upp när de vill diskutera sina intimaste och mest brännande problem, en som känner dem från en annan sida än socialarbetaren, läraren eller pappa och mamma. Med andra ord, vi ville intervjua Elise Ottesen-Jensen, som under så många år undervisat och hjälpt svenska ungdomar med deras vitala frågor.

Dr Jensen tar emot oss trots att hon just står i begrepp att resa till Porto Rico. International planned parenthood federation, alltså den internationella organisationen för födelsekontroll skall kongressa, där och särskilt glädjande och uppseendeväckande är att de fattiga latinamerikanska länderna, trots katolikernas motstånd deltar i stor utsträckning.

Tålmodig, intelligent och vänlig

Vi känner oss handfallna. Våra frågor ter sig så löjligt provinsiala, när vi konfronteras med denna spröda gestalt i sin blåa indiska silkestweed, sina ömma och muntra ögon och sin tålmodiga intelligenta vänlighet. Hon släpper tanken på de gigantiska befolkningsproblemen och de lidande miljonerna mödrar och vanskötta, undernärda barn.

— 491, har hon faktiskt inte hunnit se, men hon vet ju en del om både den och dagens svenska ungdom.

Vi lyssnar för lite på ungdomarna

— Nej, inte skulle den förbjudas, absolut inte, säger hon. Men varför inte diskutera den med ungdomar? Det är så bra med diskussioner. När man tvingas att formulera sina åsikter, så klarnar tankarna! — Jag tycker vi lyssnar alldeles för litet på ungdomarna, vi talar själva men vi hör alldeles för litet på vad *de* har att säga.

— Unga, liksom gamla med — vi är ju ganska lika — skall inte vara passiva. Vi ska träffas och diskutera, inte bara slött anamma vad vi visuellt matas med. Jag har nyss sett "Teenagerlove", den är intressant och gripande. Men förstår verkligen publiken den? Behövde inte den också diskuteras av ung och gammal?

Tjata inte och förbjud inte!

I hemmen träffas man i bästa fall kanske vid måltiderna. Passa på att diskutera då. Tjata inte och förbjud inte. Förklara varför man vill si och så och lär ungdomarna förklara hur de vill ha det. Egocentriciteten är farlig, dess fruktansvärda konsekvenser belyses just i "Teenagerlove".

— Det är också farligt att nöjesindustrin utnyttjar ungdomen som sker, den vädjar just till passiviteteten.

Vi har en fin ungdom

— Vi har en fin ungdom i Sverige, aldrig har det studerats och arbetats som nu. Jag träffar dem i studiecirklar allttjämt, fast jag inte längre hinner med t. ex. ungdomsgårdarna, där får andra ta vid.

Jag talar med dem om de tilltagande könssjukdomarna bl. a. syfilis som ju nästan var försvunnen i Stockholm är åter en fara. Jag vädjar till deras ansvarskänsla och jag tror att vi förstår varandra.

I U-länderna är det de utslitna mödrarna som behöver hjälp

U-ländernas ungdom då? Söker den sig till familjeplaneringsexperterna med sina svårigheter och sina sexuella problem?

— Knappast. Det är de utslitna mödrarna med de undernärda barnkullarna som framför allt utgör klientelet. Svårigheterna är enorma. Den katolska kyrkan tolererar inte preventivmedel, de "säkra" perioderna är det enda tillåtna.

Islam, buddismen och hinduismen förbjuder ej födelsekontroll, men konventioner och föreställningar utgör naturligtvis svåra hinder. Det går inte att bara vända sig till hustrurna. Männen måste vara med och acceptera. Allt tar tid, förfärlig tid, men på sådana här ömtåliga områden får man gå varligt fram.

Födelsekontrollen bör in i den allmänna hälsovården

Det viktigaste problemet är ändå att finna det ideala preventivmedlet för så primitiva förhållanden som det här är fråga om. Kanske kommer man fram till någon form av vaccination. Stick i armen mot olika sjukdomar är man van vid och litar på i de här länderna. Födelsekontrollen bör helst införlivas med den allmänna hälsovården och så sker också på sina håll.

— I Indien vill man ha många barnafödslar. Barnadödligheten är så stor och någon av barnen måste växa upp och ta hand om en, när man blir gammal, resonerar man. Man får förklara att om det föds färre barn är utsikterna större att de som föds får leva. En utsläpad mor orkar inte med barnskaran. Det har förresten visat sig att även fädernas sjukfrekvens blivit mindre, när man praktiserat födelsekontroll!

Precis som med det unga fruktträdet

Till sist en sannsaga från en fattig indisk by. — En gammal kvinna kom till läkaren som lärde ut födelsekontroll. Med trötta kloka ögon såg hon sig omkring och frågade tyst:

"Är det ni som lär ut hur man inte skall få barn varje år?"

Frågan bejakades med litet förundran, denna gamla kvinna kunde inte gärna föda flera barn.

"Jag förstår er väl", sa hon till slut, "när man har unga fruktträd, måste man ta bort en del av knopparna, om blomorna skall bli vackra och stora. Det här är likadant — och min dotter är så ung".

Eva Palmær

750.000 svenskar semestrar i år utanför Norden

De som i mycket god tid planerat sommarens semester har kanske kunnat förvissa sig om plats i Resos italienska semesterby Riva del Sole, eller kanske om vederbörande är stockholmare, köat för en av idrotts- och friluftsstyrelsens stugor i Skärgården. Men det är inte alla förunnat att välja semestertid långt i förväg och det kan vara besvärligt om man vill till någon speciell plats där platsantalet är mycket begränsat. För den som vill hyra stuga i skärgården kan vi ge tips om Oknö fritidsanläggning, som drivs i kommunal regi i Mönsterås. Där finns stugor i olika storlekar och de största med plats för fem personer och med öppen spis kostar 14 kr natten, men också här behöver man vara ute i god tid.

Turismen inom Norden ökar trots att det inte blivit någon avmattning på svenskar och övriga nordbors allt längre avstickare under semestern, som i år blir tre dagar längre. Att man söker sig utomlands kan bero på att man vill uppleva något nytt, möta andra folk och deras seder. Och så kan man ju "regnförsäkra" genom att fara till Kanariöarna, Mamaia, Jalta eller den bulgariska solkusten. Här kan man med fördel semestra mitt i svenska högsäsongen, när industrisemestrarna infaller. Så är också fallet med Jugoslavien, medan det däremot i Nordafrika är väl illa vald tid. För att få bästa möjliga utbyte av en semester i södra Medelhavet är man tvungen att förlägga den till höst eller vår.

Det beräknas enligt Resohandboken att tre kvarts miljon svenskar i år kommer att föredra en semester utanför Norden. Med dagens kommunikationer, när man på några timmar kan förflytta sig till Svarta havet, är det inte under-

ligt att många föredrar att semestra i främmande miljöer.

Annat var det när 138 svenska ungdomar 1947 reste genom ett krigshärjat Europa till Jugoslavien. SJ hade, förmodligen bränt av tyskarnas vagnutbyten under kriget, sänt ungdomarna i de sämsta vagnar som kunde uppbringas. Tjeckerna vägrade låta koppla de dåliga vagnarna till snälltåg och utmed Donau, fyra mil från Budapest, behagade den ena vagnen inte följa med längre. Halva brigaden blev kvar på spåret.

En omtänksam moder i Västsverige, som hade två pojkar med i svenska järnvägsbrigaden till Jugoslavien, hade sänt med dem två rediga sockerlådor, en med köttbullar och en med kokta ägg. Nåväl det var alltför mycket av det goda, resan tog bara en vecka. Nu kan svenska turister resa på Ungdomens järnväg mellan Samac och Sarajevo och strax innan de kommer till Vranduk-tunneln passerar det avsnitt av vallen svenskarna hjälpte till med 1947.

Den som söker sig till Dubrovnik vid Adriatiska havet skall finna den gamla staden likadan, som de svenska järnvägsbrigadörerna fann den när de semestrade där efter sitt arbete 1947. Staden har inte förändrats nämvärt ens sedan 1500-talet om man ser till byggnaderna innanför stadsmuren. Man kommer in genom den gamla portalen och går nerför trapporna i de trånga gränderna eller ut på torget. Någon bil har ännu inte synts till här, men ändå är det inte ett museum utan faktiskt en levande stad. Härliga bad finns för övrigt över hela adriatiska kusten där plagerna är förbundna med asfaltväg från Ankaran och Opatija i norr till Kotor och Budva i söder.

resebyråerna satsar på östresor

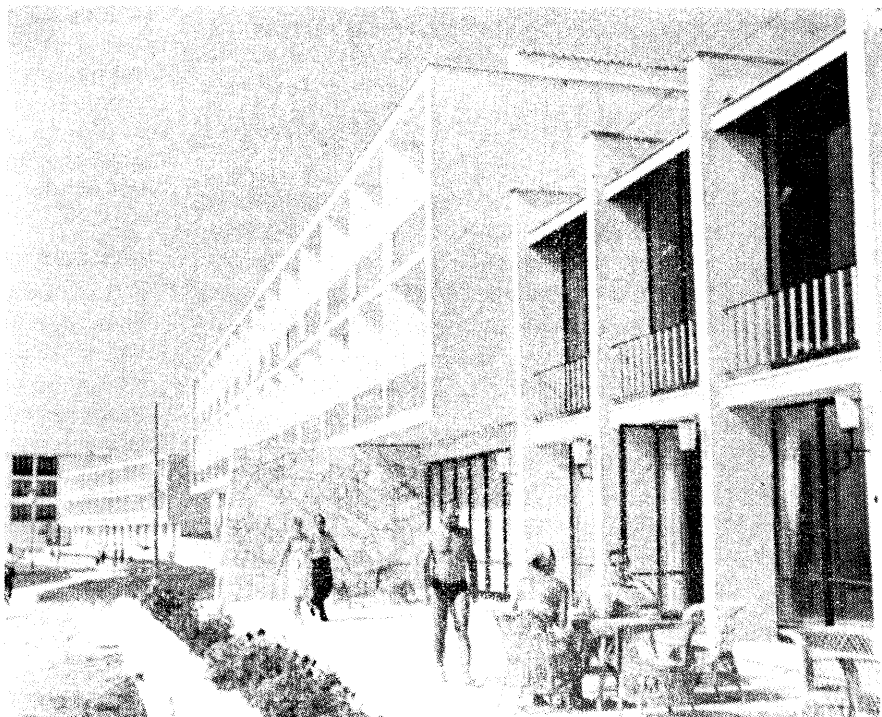
Man behöver bara slå upp en dagstidning för att förvissa sig om att resebyråerna i större utsträckning än någonsin satsar på resor till Östeuropa. Resorna östvärt är i år populära och ger något nytt, och priset tilltalar dem som måste tänka på vad plänboken förmår avvara. Folkturist och Vingresor var de som först insåg den nya vägen, ena reseförslaget är mer tilltalande än det andra. Till Rumäniens Mamaia reste 1962 400 svenskar och 1963 lockade denna strandresa vid Svarta havet till sig 4.000. Rumänske turistchefen i Sverige Iuli Sasu tror att i år kommer turistströmmen från vårt land att öka till 10.000. Utflykter kan göras från Mamaia till Odessa, till Donaudeltat eller till Bukarest. Fartyg avgår också till Istanbul. Samma är förhållandet vid Bulgariens Solkust. Men därifrån är avståndet till Istanbul kortare, och tiden vid härliga bungalovs uteder Svarta havet behöver inte decimeras så mycket för Turkiettruppen.

Jalta har också sin säregna dragning på svenska turister, liksom även Moskva och Leningrad. Polen har i år kommit närmare Sverige med sin nya färjeförbindelse till Ystad. Zoppot är en av Östersjöns långa sandplager som här lockar. Har man semestern förlagd under tiden 4-17 juli kan man till ett pris av 285 kronor lösa sig i södra Östersjön

vid Kühlungsborn där Östersjöveckans svenskar sedan åtskilliga år inkvarteras i trevliga pensionat uteder kustremsan. Vill ni resa dit, rekvirera närmare upplysningar hos SKV, Norrtullsgatan 5, Stockholm Va.

Till Tjeckoslovakien går inte bara gruppresor utan hit kan man också fara

som bilturist och kan då färdas den vackra vägen uteder Elbe eller Labe som floden heter sedan man kommit över tysk-tjeckiska gränsen. Ett 80-tal campingplatser står till förfogande i de vackraste distrikten i Böhmen, Riesengebirge och i Slovakien höga och låga Tatrabergen.

Turista i **SOVJETUNIONEN** – landet med de många sevärdheterna

Nu kan Ni välja bland mer än 50 olika turistresor till skilda delar av Sovjetunionen. Ni kan resa privat eller med sällskapsresa, med båt, järnväg, flyg eller med turistbuss. Sovjetunionen har många intressanta sevärdheter och Ni får rika tillfällen att bekanta Er med sovjetfolkets kultur, konst och ekonomiska förhållanden.

Ni kan njuta av en härlig semester på de vackra rekreationsorterna vid Svarta Havet, delta i någon kryssning med moderna fartyg, jaga i bergen vid Krim eller göra en campingtur till många av landets vackra platser.

Kostnaderna varierar från 5 till 175 kronor per dag beroende på olika krav på komfort och individuella önskemål. Information om resor till Sovjet kan erhållas från de större auktoriserade resebyråerna eller från

INTOOURIST INFORMATIONSBYRÅ

SERGELGATAN 21, STOCKHOLM C – Telefon 08/21 59 34

JUGOSLAVIEN

Vet Ni egentligen vilket underbart semesterland Jugoslavien är? Det kallas för **Sydeuropas semesterparadis** – det är ett land som har betydligt mer att bjuda Er än bara sitt sköna klimat och sina fina badorter.

Jugoslavien är landet där öst och väst möts, och här förenas österlandets naturskönhet och gästfrihet med ett helt västerländskt sätt att leva. Jugoslaverna är kända som ett trevligt folk att vara gäst hos. Här finns ingen tråkig konvens, för det är en ung

republik med friare umgängesformer än de flesta andra länder. Atmosfären är mycket ungdomlig. Dessutom är det billigt att vara turist i Jugoslavien. Man får ett bra dubbelrum med bad för c:a 15:– även i de moderna badorterna, och maten inklusive landets läckra grillade specialiteter är mycket billig.

Er resebyrå kan ge Er prov på hur förmånligt man kan semestra i Jugoslavien (15 dag. helpension med flyg för omkr. 500:– är ingen sällsynthet.

JET-CARAVELLE

Fredagar och söndagar från Köpenhamn 3/5–27/9
för Er snabbt och bekvämt mot lockande Jugoslaviska resmål.

**DUBROVNIK – HERCEGNOVI – ANKARA – LOVRAN – ROVINJ
MALI LOSINJ – STRUNJAN – OPATIJA – POREC' – MAKARSKA**

*Välkommen till Europas snabbast växande
semesterparadis!*

Rekvirera informationsbroschyr från

**JUGOSLAVISKA
TURISTBYRÅN**

Box 40003, Stockholm 40

ett återseende

av Nini Roll Anker

(Fortsättning fr. föregående nr.)

— Ja, mest herrar. Jag har alltid tyckt bäst om manfolk, jag. De är rejäla att ha med att göra. Och de betalar utan att pruta — för det mesta.

— Och Pers far, Nina? Han har aldrig hjälpt dig?

— Pers far? Nina Sigvart, log sött — nej, Pers far — nej, tänk, hans adress har jag aldrig haft, Lousie!

— Vad är det du säger?

— Ser du — just i de där dagarna — ja, vid den tiden Per blev till, menar jag — då hände det sig att jag fick mod att bryta med honom... han som... plågade livet ur mig! Jag kom att älska en annan, därför fick jag mod. Så var det med Per...! Men jag höll på att dö då han kom till världen, så det är då alldeles säkert att det är jag som är hans mor! Och näst efter mig kan han tacka läkaren för ilvet, som tog emot honom. Han kallar sig Sigvart, vet du. Det såg du väl i tidningen när han skulle upp i examen? Och det är ju roligt — för släkten, menar jag. När far och mor miste pojkarna och blev sittande med bara oss kvar...

— Nej... Nej, vet du vad! Så där — så där går det inte an att säga! Att du inte vet *det*. Gud sig förbarme!

— Jag säger som det är. Till dig. För att du är min syster. Årligt talat — ditt eget gamla talesätt...

— Så ärlig har ingen människa rätt att vara. Inte en kvinna! Nej, Gud bevara mig!

— Då får du sluta upp med att fråga! För jag undviker inte att svara. Det bestämde jag mig för då jag gick hit. För jag är inte rädd för någon längre, förstår du.

Just som hon hade sagt det, reste sig Nina och gick bort till tvättstället, höllde upp ett glas vatten och drack ur det. Hon darrade på handen, hon måste bita i glaset för att det inte skulle skallra mot tänderna.

Ute i gängen hördes ljudet av en mans fotsteg. Båda systrarna lystrade. Stegen passerade. —

— Ja, du har det bra som bara har en — och han klarar sig själv! Louises röst hade ändrat sig. — Vad ska Melgård och jag säga, som har alla sju hemma och ingen utsikt att bli kvitt någon av dem! Och det värsta är att han knappt unnar de äldsta pojkarna maten längre! För att inte tala om deras väninnor — dem tål han inte se. De har förlovat sig bägge två — jag vet inte om jag ska skratta eller gråta.

— Skratta du, Louise. Sådana där barnförlovningar håller i alla fall inte så länge.

— Ähja, din Per kan inte ha varit stort äldre än vår Peter! Men Peter har ju tyvärr inte sinne för rika flickor han, stackaren. Så först får han se till och tjäna så pass att han kan föda sig själv innan han kan försörja hustru och barn. Ånej du, det är sannerligen inget att skratta åt. Så är det småflickorna också, som ska ha kläder på kroppen och lite till — det kan inte Melgård fatta, inte bröderna heller. Det är en evig strid. Split och kiv — split och kiv!

Som en gammal klocka pendlade hon med huvudet — vaknade liksom till igen och kramade med mager hand om garnnystanet —

...Och nu har situationen utvecklats sig —

Någon tog i dörrhandtaget. Långsamt, men beslutsamt öppnades dörren. Nina stod alltjämt mitt på golvet. Hon tog på sig vänster handske.

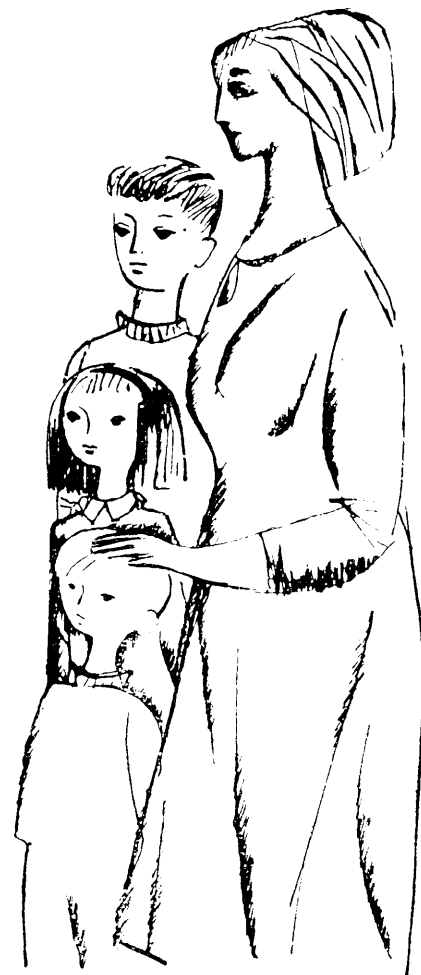
Polismästaren såg från den ena systern till den andra.

— Jag hoppas att ni inte skall dra er tillbaka redan, kära fröken?

— Nina kallar sig fru, Melgård.

Han bugade sig.

— Låt inte mig driva bort frun. Eller har kanske systrarna talat ut med varandra för den här gången?

Hustruns blick mötte hans: han stack handen i bonjournens innerficka och kände efter — äh, nu glömde jag i alla fall breven, mumlade han — ursäkta mig ett ögonblick!

Nina hade öppnat väskan: stående böjd över bordet, skrev hon något i en bok, rev ut ett blad, räckte det till systern —

— Polismästaren behöver inte försvinna! Jag ville bara be dig ta emot den här, Louise — och använd den till något som — som du kan ha glädje av. Du förstår, jag behöver den inte, så du behöver inte tacka mig.

— Gud, Nina! De bruna ögonen stirrade på checken, på summan som med rediga och tydliga siffror stod att läsa i högra hörnet. — Vad tänker du på! Gud välsigne dig... Femtusen, Melgård!

Mannen bugade sig igen, spontant och med erkännande.

— Jag måste få lov att tacka, jag också, svägerska. Så mycket tänkte vi oss inte, inte på långt när! Bara ett litet handtag, tänkte vi! Och jag hoppas att Louise har förklarat för er att det kanske kommer att visa sig att era pengar inte blir så dåligt placerade, som det just nu kan se ut...

Nina knäppte igen väskan.

— Det är inte något lån — det är en gåva till Lussi från mig. Louise har inte förklarat något för mig. Det kom över mig som en ingivelse. Jag har i alla fall

råd till ett glas portvin om förmiddagen, jag — och en cigarrett på sängen!

Hon kysste systemen på kinden, hälsade lätt på svågern — och dörren stängdes bakom den blåklädda gestalten innan någon kunde hindra det.

Fru Melgård såg upp på sin man.

— Det är sant. Jag slapp att säga det. Jag slapp att säga ett ord, viskade hon. — Jag vet inte om jag hade kunnat få det över mina läppar heller — du hörde själv — portvin om förmiddagen...

Framför en upplyst spegelglasruta stannade Nina Sigvarl. Med vidöppna ögon blev hon stående och stirrade in i ljuset.

Då rörde någon lätt vid hennes arm — en högre ståtlig man lyfte på hatten.

— God kväll, Nina. Står du och studerar de nya märkena?

Hon log och nickade. Det var verkligen framför fönstret på en tobaksaffär hon hade stannat. Hon sträckte fram handen.

— Det var länge sen sist!

— Ja. Men du är då lika söt i ansiktet och lika ung, knappast ett grått hårstrå en gång?

— Jag färgar det. Så länge rynkorna inte är flera, färgar jag det. Tycker du det är dumt?

Han bugade sig och kysste hennes hand.

— Vill du följa med mig in och hjälpa mig köpa cigaretter till min fru. Jag är lite sen i dag och behöver en förmildrande omständighet.

Hon valde sina egna favoritcigaretter till hans fru.

— Titta upp när du ändå går förbi, sa hon när de skildes. Jag har fått mitt eget hem nu.

— Och du har det bra, Nina?

— Bättre än de flesta!

— Min son är gift — lyckligt gift.

— Så du har inga önskningar mer?

Hon rodnade som en ung flicka.

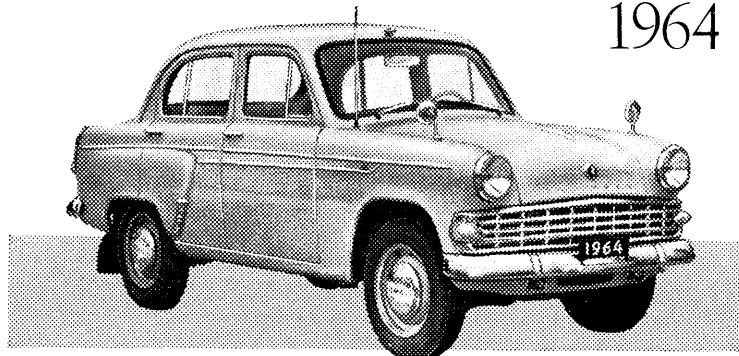
— Jo — jag önskade mig just något!

En ring som min mor bar en gång — en liten ring... Men den tillhör nu min syster, polismästare Melgårds fru. Och henne kan jag inte be om något!

Hon vinkade åt honom med den vitklädda handen och försvann.

— för många fler ekonomiska bil-mil MOSKVITCH

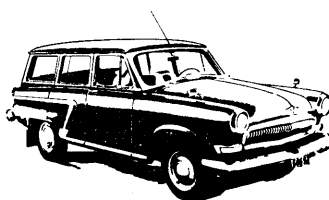
1964

- förmånligt inköpspris
- körekonomi i toppklass
- enastående driftsäkerhet

Tålig, bekväm och driftsäker allroundvagn, härlig att köra, men framför allt med enastående körekonomi — Moskvitch är "sparbössan" framför alla andra i sin storleksklass. Som standard: bl.a. radio, rattläs och säkerhetssealar.

och VOLGA

VOLGA COMBI

Linjeskön bruksvagn med förmåga till fartresurser, bekväm för långfärd, god plats för 5-6 personer och bagage, bäddbar — en combivagn av absolut toppklass.

VOLGA PERSONVAGN

Representativ och accelerationssnabb med körsäkerheten som främsta kännetecken, bekväm för förare och passagerare, inventiöst bagageutrymme, bäddbar m.m.

En provtur oob demonstration

övertygar Er ytterligare...

MATRECO BIL AB

KARLAVÄGEN 67 STOCKHOLM Ö. TEL. 63 03 40

PARFYM

SOM TILLTALAR VARJE KVINNA
Nyinkommen rysk parfym och eau de cologne från kr. 6:50 till 30:— (Sändes även mot postförskott)

PRESENTAFFÄREN

Kungsgatan 84 — Stockholm K
Tel. 54 74 90

MALARE HENRY KJÄLLANDER

till Eder tjänst
BONDEGATAN 65 — STOCKHOLM Sö
Tel. 43 31 89 — 41 62 59

Balatummattor

200 cm breda

9:40 pr lpm

D:o 2:a sortering från 6:50 pr lpm.

Oskarsons

endast HORNSGATAN 8

Tel. 40 85 99

LITO Förmåga-TRYCK

VINTERVÄGEN 25 — SOLNA

Telefon 82 70 60-61

Kransar, Buketter, Blomsterdekorationer
vid fester och möten

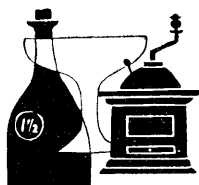
Ring 46 43 08

Stockholm

Blomsterhörnan

Axel Söderberg

vi ser på varan

Statens affärsdrivande verk — till dem hör Statens Järnvägar, svenska folkets egen järnväg, som det så vackert heter. Att driva affärer, det är att vara lyhörd för kundens behov, bl. a., i synnerhet i tider av hård konkurrens. Jag menar biltrafiken.

Här kommer jag till stadens centralstation i den vällovliga avsikten att åka ut till sommarvistet över helgen. Säger så här: En tur och retur Gnesta, andra klass. Människan i luckan överräcker den begärda papplappen, och jag betalar priset för den, dymedelst tjänande halva enkelresans pris.

Jag har det härligt på landet.

Men vad händer?

En gäst, som dykt upp i stugan, erbjuder sej att skjutsa mej hem i bil. Så klart, att man tackar ja!

Men man är en snål och petig typ. Den där returbiljetten, som man betalt för, har man ju inte haft någon glädje av.

Man kan få "restitution", d. v. s. pengarna åter med ett visst avdrag för SJ:s besvär. Men ens eget besvär! För det är inte gjort i en handvändning att skriva brev dit, med vittnesintyg om att man

verkligen inte nyttjat SJ:s tjänster på återvägen. Har man som vanligt mycket att göra, så blir det helt enkelt inte av. Men den där återresan, den ligger och molar i en kamrerarsjäl.

Det ovan skildrade är ingen engångsföretelse. Det måste hända så i tusentals fall i vårt avlånga land. Om alla i samma belägenhet som jag skulle skriva och begära restitution för biljetter, som är "äkta på", på då skulle de få ett sjä på SJ!

Nu frågas, ur ett medborgerligt hjärta: djup:

Skulle det inte vara möjligt att låta en tur och returbiljett gälla för två resor i vilken riktning som helst? Det där med att ta hänsyn till kundens behov skulle väl vara tillämpligt här. Rabatt vid storköp, även om det skulle bli ett extra plus för resenären.

Chiquan

GARDINER — MATTOR — LINNEVAROR
SANGKLÄDER — MÖBELTYGER

Solnatorg 7 (Solna centrum) Solna 1
Telefon växel 83 04 90

Filial: Karlbergsvägen 36
Telefon 32 85 20 — 30 81 02

Östersjöveckan

14 dagar i juli

vid TDR:s kust

Endast 285:- kr

Prospekt och

upplysningar

Tel. 213905-104604

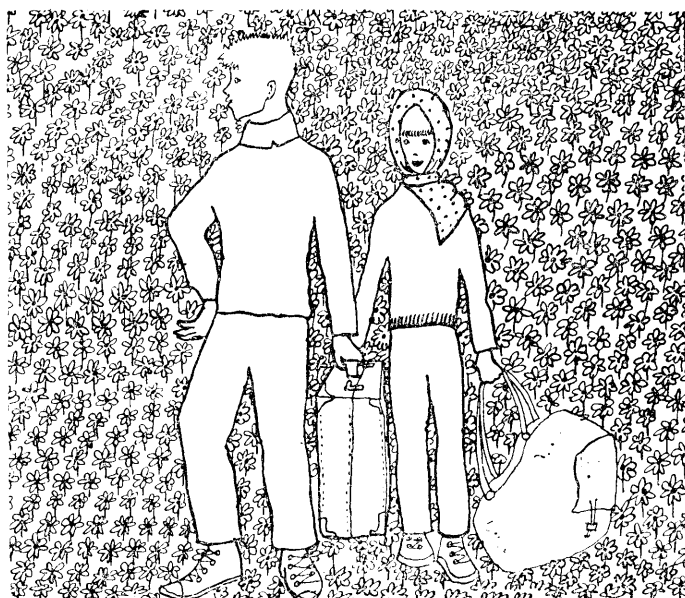
SVENSKA KVINNORS VÄNSTER-
FÖRBUND

Norr tullsgatan 5 — Stockholm Va

Namn:

Adress:

Postadress:

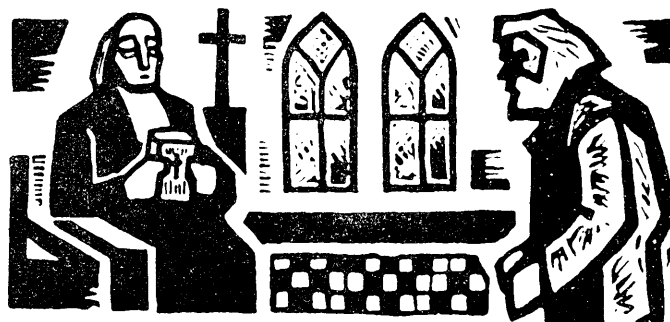
VÄLKOMMEN TILL

UNGDOMENS ÖSTERSJÖ-TRÄFF

i GRAL-MURITZ den 4-18 juli

Resan från Sassnitz och uppehålle **195:-**

BROSCHYR erhålles av Demokratisk Ungdom, Box 57,
Stockholm 1. Tel. 51 72 20

Hin Onde i Avgrunden

Förf. ANTON TAMMSAARE

En bok med satiriskt innehåll — djuplodande — ger upphov till reflektioner — intressant — säregen. Illustrerad, 385 sidor.

Pris inb. kr 15:-

FANTASTER

Förf. NIKOLAJ NOSOV

Barnbok som innehåller en intressant och lärorik berättelse. Boken rikt illustrerad med färgstarka bilder.

Pris kr 1:50

Dessa böcker kan köpas i varje bokhandel eller direkt från
ARBETARKULTURS FÖRLAG, Kungsgat. 84, Sthlm K

I början av mars hade riksdagen stor utrikes- och handelsdebatt. I regeringsdeklarationen slogs fast, att Sveriges utrikespolitiska kurs ligger fast och att Sveriges allmänna hållning möter förståelse och respekt i öst och väst. Samarbetet inom FN utgör ett huvudelement i svensk utrikespolitik och regeringen hävdade vidare, att den för sin del trodde, att mötsättningarna i världen är möjliga att överbrygga, men överkattade inte möjligheterna att nå snabba resultat. Man talade också om den pågående konferensen i Genève, som fortsätter ansträngningarna att komma vidare, dels när det gäller ett avtal om allmän nedrustning, dels ifråga om vidtagande av konkreta partiella nedrustningsåtgärder.

Debatten om handelspolitiken uppehöll sig mycket vid u-ländernas ställning och dess minskade andel i världshandeln. Regeringen sade sig vara villig medverka till en utvidgad användning av världsvida råvaruavtal, som avser att stabilisera priser och avsättning för varor av särskilt intresse för u-länderna.

Från övriga partiers sida var man i stort sett överens med regeringsdeklarationen men kritiserade dock regeringen för att den var alltför avvaktande och ljum vad det gällde främst u-hjälpen och initiativ för en kärnvapenfri zon i Norden. Debatten i 2:a kammaren varade i hela 8 timmar men några nya djärva initiativ från regeringens sida kunde inte skönjas.

En av de riksdagsfrågor som i pressen tilldragit sig stort intresse är utlandssvenskarnas rösträtt. Samtliga borgerliga partier hade gått samman för att söka genomdriva en sådan lagstiftning men med hänvisning till att frågan är under utredning avslogs detta yrkande. Justitieminister Kling sa i debatten att regeringen aldrig har sagt att utlandssvenskarna inte skall ha rösträtt utan frågan gäller *hur* en sådan rösträtt skall ordnas.

Stor diskussion har det också varit om anslag till idrotten och friluftslivet. Regeringen hade i år föreslagit väsentliga höjningar till idrotten — de borgerliga partierna hade motiverat om ändå mer, t. o. m. mer än riksidrottsförbundet själv begärt. Riksdagen följde regeringsförslaget både i detta fall och när det gällde anslag till friluftslivets främjande, vilket senare dock inte höjts i samma utsträckning. Här förelåg motioner från fp och cp samt från k om höjning av detta anslag till vad Statens Friluftsnämnd önskade. Men högern ville inte vara med här och regeringen vann med högerens stöd.

Vid en gemensam votering avgjordes frågan om avdragsrätten för pensionsavgifterna. Här vann regeringen med 1 rösts majoritet. En skattehöjning genomfördes alltså för löntagarna uppgående till 500 miljoner kronor, varav statskassan får 300 miljoner och kommunerna 200 miljoner. Hr Sträng sade sig behöva vrida denna åtgärd bl. a. för att få pengar till höjda barnbidrag och folkpensioner. Emellertid förelåg i motion från kommunisterna anvisning på hur man istället kunde gå tillväga, dvs beskatta de svindlande aktievinsterna och de stora förmögenheterna. Men detta ville Hr Sträng inte vara med om och det ville givetvis inte heller de övriga riksdagspartierna. Från cp och fp förelåg också motioner om att man skulle ta in dessa pengar genom ytterligare beskattning på cigaretter och sprit. Dessa frågor har ännu inte behandlats och kan väl anses förfallna f. n. när Hr Sträng nu fick som han ville.

I samma andetag fick emellertid företagarna skattelättnader med ca 100 milj. kronor genom att riksdagen beslöt ge dem investeringsavdrag för inköp av maskiner. Här hade kommunisterna ensamma i motion yrkat avslag. Två socialdemokratiska ledamöter i utskottet hade reserverat sig mot regeringens förslag och istället yrkat bifall till den kommunistiska motionen. I 2:a kammaren samlade detta avslagsyrkande vid voteringen 28 röster.

Några stora direkt familjepolitiska frågor har ännu inte varit uppe i riksdagen — men när detta skrives står vi inför den stora bostadsdebatten, där regeringen tänker pålägga oss högre hyror genom förslag om slopande och reducering av räntesubventionerna. Vi får återkomma till dessa frågor liksom till alla övriga inte minst för oss kvinnor intressanta frågor, som nu kommer upp i riksdagen på löpande band under slutet av april och maj månad.

Gunneli.

Solsemestra i Rumänien

MAMAIA

Avresedagar varje lördag från 23/5 till 26/9

Pris för 15 dagar med flyg

Avresedagarna 23/5, 30/5, 6/6 och 12/9, 19/9, 26/9:

Hotell Palas:	från Stockholm	kr	805:—
	från Köpenhamn	kr	675:—
Hotell International:	från Stockholm	kr	1.075:—
	från Köpenhamn	kr	975:—

Avresedagarna 13/6 t. o. m. 5/9:

Hotel Palas:	från Stockholm	kr	945:—
	från Köpenhamn	kr	795:—
Hotell International:	från Stockholm	kr	1.235:—
	från Köpenhamn	kr	1.085:—

I priset ingår: flygresor t/r Constansa, transfer i Rumänien, helpension: tvåbäddsrums, 3 mål mat, visering, betjäningssavgifter och svensk reseledares tjänster. — Fördelaktig resevaluta.

Rabatt för barn: Barn under 2 år: resa och hotell fritt. Barn mellan 2 och 12 år: första barnet 250:—, andra barnet 190:—, extrabädd i föräldrarnas rum.

Extraveckor kr 135:—. Enkelrum kr 6:— per dag.

Sänd anmälningsavgift 100:—, fullständigt namn, adress, telefon- och om möjligt även passnummer, uppgift om avresedag och om flygresan skall utgå från Stockholm eller Köpenhamn, samt ev. medföljande barns namn och ålder.

Svensk — Rumänska Föreningen

DROTTNINGGATAN 10, 5 tr, — STOCKHOLM C
Tel. 08/21 80 16. Postgiro 25 50 85

Har Ni klädproblem?

låt **Carlboms 10 KONTO** lösa dem

Gör så här

Vik en "provningsdag" för CARLBOMS. Ur vår stora sortering av Herr- och Damkonfektion samt ekipering kan Ni välja allt från slipsar till damkappor.

Antag att Ni behöver handla för 600:—. Då räcker 200:— som handpenning. Resterande 400:— delas upp på 10 mån. Således 40:— per månadsbetalning. Kontantpriser utan räntor och tillägg!

Carlboms 10-konto är en sund kreditform

skapad av det förtroende vi hyser för varje enskild kund. Ingen enda av våra 1.000-tals kunder har svikit detta förtroende och vi sviker aldrig en kund!

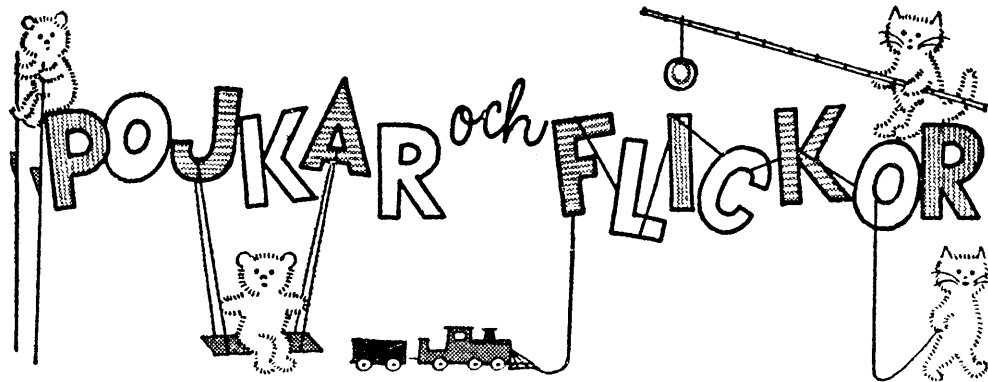
Carlboms

Tel. växel 34 04 90

Dam- och Herrkläder. **KARLBERGSVÄG. 40**
Herrkläder och Damkappor **DROTTNINGGAT. 32**

Måndagsöppet till kl. 20.

Filial i ESKILSTUNA: DROTTNINGGATAN 16

Rymdraketen

Av Harry Iseborg

En natt då Janne Buss var på landet drömde han något lustigt. Han tyckte att han gick in i snickarboden och gjorde sig en rymdraket. Först tog han en grov plankan och hyvlade av kanterna, så att plankan fick form av en spole. Sedan vässade han i ena änden, så att spolen blev som en nyvässad blyertspenna.

Nu liknade spolen en rymdraket. Med stämjärnet grävde han så ut ett sittrum i raketen, precis så stort att han kunde få plats att sitta i urholkningen.

Slutligen bar han sitt verk ut på vedbacken, la rymdraketen på sågbocken, kröp ner i sittrummet och — flög? Nej, Janne flög inte. Det var något fel med raketen. Den ville inte flyga.

Då kom gumsen Fredrik och tittade på rymdraketen.

— Fredrik är ett litet lamm, sa Janne. Han menade inget illa med det utan ville bara skoja lite med gumsen.

Men gumsen tyckte inte om det. Han ville inte bli kallad lamm. Så han tog sats och stängde Jannes rymdraket. Då flög raketen i väg med Janne. — Tack för hjälpen, Fredrik, ropade pojken där han flög.

Gumsen på vedbacken bräkte ilsket. Sedan stängde han till sågbocken så att också den flög sin kos.

Janne ilade bort med sin rymdraket. Det visslade om örnen och raketen lät som ett jetplan. Poff! nu flög den genom ett regnmoln. Då Janne kom ut ur molnet var han genomblöt av regnvatten. Men solen mötte med värmande strålar och snart var rymdfararen torr och varm igen.

— Full fart! skrek Janne. Bums blev det fart. Vidare och vidare, högre och högre susade raketen. Rätt som det var tumlade Janne och hans raket rakt in i ett vitt vintermoln, så att snön yrde vida omkring.

Nu blev det åka av. Backe upp och backe ner gled raketen som en släde på snön. Överallt inne i molnet hängde istappar. När de lossnade av luftdraget från raketen pinglade istapparna som bjällror. Små molnkillar kastade snöboll på Janne. Ingen träffade honom, för raketen var kvick — killarna hann inte stort mer än krama en snöboll så var Janne långt, långt förbi dem.

Utkommen ur snömolnet frös Janne så att tänderna skallrade. Men strax därpå började solen värma och källden försvann lika fort som den kommit.

På vägen genom rymden körde Janne förbi ett passagerarplan, en väderballong och ett flygande tefat. Janne blev nyfiken på tefatet och hojtade:

— Hej på dej, tefat, vart ska du flyga?

— Ingenstans just, svarade tefatet. Jag är bara ute och letar efter min te-kopp. Ja, så svarade tefatet och singlar vidare. Så där — nu damp solen ner och i stället seglade månen upp och la sig på kryssen över himlavalvet. Ett, tu, tre kanade raketen fram över Vintergatans blanka stjärnstenar. Där var full trafik av rymdraketer och andra flygare. I alla gathörn stod trafikpolis och skötte trafiken med stjärnfyror. Han som gör åskan, gamle kraftkarlen Tor, kom tumlande med sin blixtvagn och sina getabockar. Han var på väg söderut, hörde Janne några stjärnpoliser säga.

— Tor är på väg till Afrika, skrek en polis till en kamrat tvärs över gatan. Han ska dit och blixtra för lejonen!

På ömse sidor om Vintergatan var ståtliga hus. I varje hus glittrade en stjärna. Men det granna tog plötsligt slut. Janne svävade ut i ett natligt rymdland, där enstaka himlakroppar lyste som fjärran lyktgubbar. Därför kunde Janne inte så noga se hur han körde, och så hände något otrevligt. Raketen törnade emot något hårt, en fly-

gande sten kanske, och gick itu. Janne blev hängande i luften, utan raket och utan att kunna bestämma sig för om han skulle falla uppåt eller nedåt.

— Nej, det här verkar hopplöst, suckade han där han hängde.

Just då kom sågbocken flygande — gamla präktiga sågbocken hemifrån vedbacken! Janne hoppade kvickt upp på sågbocken, som inte var sen att flyga vidare.

— Håll i dej nu, för nu bär det nedåt! sa sågbocken.

Tjuiii!

Det bar nedåt med hisnande fart — nedåt och nedåt.

— Stanna! skrek Janne förskräckt.

— Kan inte, svarade sågbocken, har inga bromsar!

Med fart susade de ner till bondgården där Janne bodde. Men sågbocken tog inte vägen genom dörren utan genom skorstenen. Janne blundade och höll sig i håret, för att bromsa farten, men det gick inte.

Pang! Där flög han rakt ned i sin egen säng och — vaknade.

Han satte sig upp i sängen och kände efter att ingenting lossnat eller gått sönder hos honom. När han funnit att inget var sönder, suckade han och sa:

— Å, så skönt att det bara var en dröm...

— Bää, svarade gumsen Fredrik.

Han stod på vedbacken och tittade på Janne genom det öppna fönstret.

Och bredvid Fredrik stod sågbocken.

NIFÄR 500:-
- oavsett typ och årsmodell -
TV I BYTE MOT NY
FÖR ER GAMLA
+ 3 ÅRS BILDRÖRSGARANTI +
International teve
BLEKINGEGATAN 6
Hörn. Ringv. Fri Tel. 409611

ERIC STORM
SNICKERIVERKSTAD
Rekommenderas
KUNGSGATAN 84 - STOCKHOLM
Tel. 51 31 72

vårdnadsbidrag till småbarnsfamilj

Frågan om ett särskilt vårdnadsbidrag till alla barnfamiljer med barn i småbarnsåldern diskuterades på aprilmötet med Koskullskulle SKV-avdelning. Vi är nog av den meningen, skriver avdelningens sekreterare, Ingrid Vesterlund, att det inte vore mer än rättvist om samhället gav ett sådant bidrag till dem som har vårdnaden av barnen upp till 7-årsåldern.

Det är en betydelsefull insats barnfamiljerna gör när de vårdar och fostrar nya medborgare som så småningom ska ta hand om hela samhällsmaskineriet. Vem vet vilka betydande personer som växer fram ur de djupa leden!

Det är inte bara rent ekonomiska aspekter som kan läggas på frågan om barnens vård och fostran, den kostar också föräldrarna mycken omtanke, många bekymmer och många nätter's vaka. Sådant kan inte ersättas med pengar.

skydda Vätterns vatten

I ett uttalande, som bl. a. ställts till regeringen, har Skövde SKV-avdelning slagit larm om förorening, försäkrad av militära övningar, av Vätterns vatten.

260.000 personer får i dag sitt vatten från Vättern, däribland städerna Skövde, Falköping och Skara där även livsmedelsindustrier är beroende av vatten. Denna siffra kommer att fördubblas då Norrköping, Linköping och Mjölby genom principbeslut tänkt ordna sin vattenförsörjning på samma sätt.

I höstas när försvarets "fiskeskyddsutredning" presenterades så blev det klarlagt, påpekar SKV-avdelningen i sin skrivelse, att så gott som hela Vättern kommer att tas i bruk för militära övningar. Det är främst de många militära skjutövningarna i och över sjön som innebär en stor risk för folkhälsan, då man måste räkna med att en massa kemiska ämnen kommer att blandas med vattnet.

Just i dagarna, heter det i uttalandet, har det publicerats skrämmande uppgifter om att fisken genom de ständigt pågående skjutövningarna så starkt decimerats att Vättern inom en snar framtid kommer att bli en "död" sjö, om inte regeringen snarast vidtar åtgärder som hejdar fortsatt militär förstörelse.

KONDITORIET

KUNGSGATAN 82
REKOMMENDERAS
Telefon 50 20 18

Björkhagens Konditori

Halmstadsvägen 32 - Telefon 59 26 06

GOTT BRÖD FRÅN EGET BAGERI

Arrangerar begravningskaffe upp till 100 personer

Vad det gäller husmödrarnas ställning inom den allmänna försäkringen, så anser vi den högst otillfredsställande. Hur långt kommer man med fem kronor om dagen om man måste leja någon att göra husmors arbete om hon blir sjuk? Det räcker egentligen bara till en timmas arbete i öppna marknaden. Här behövs förbättringar.

Från mötet den 13 april gjordes ett uttalande till regeringen där avdelningen framhåller som sin mening, att den föreslagna barnbidragshöjningen inte räcker långt med tanke på beslutade hyreshöjningar, skatteskärpning och prisstegringar. Avdelningen föreslår en höjning av det allmänna barnbidraget upp till 1.250 kronor per år och barn och vidare en höjning av familjebo-stadsbidraget. På så sätt skulle barnfamiljerna kunna få större delaktighet i den allmänna standardförbättringen.

Det är högst upprörande att generallerna har fått så stor makt att de så hänsynslöst får vandalisera denna vackra sjö, den som förut varit så rik på fisk och hade det renaste vattnet av alla sjöar i Sverige.

Vi vill härmed framföra krav om att snara åtgärder vidtages för att skydda denna dyrbara vattentäkt innan det blir för sent. Vi vill därvid hänvisa till en proposition om bättre skydd av vattenförsörjningen som den 10/2 1964 framlades av justitieminister Kling, där det hävdas att skyddsområde för vattentäkter är befogat för att skydda vattenförsörjningen för samhällen och livsmedelsindustrier.

BAGARMOSEN:

ALLT I BRANSCHEN

(kvällsöppet)

Evas Fruktskop

LAGAPLAN 6 - BAGARMOSEN
Telefon 49 58 87

NYA SPECIALITÉER VARJE VECKA

O. L:s Manufaktur

EMÅGATAN 29 - BAGARMOSEN
Tel. 48 03 47

Kött och charkuterier frukt, grönsaker m.m.

MANUELL BETJÄNING

KÖTT-PELLE AB

Emågatan 88 - Telefon 49 99 60

Värdshuset Postiljonen

FARSTA TORG

DANS

onsdag, fredag, lördag, söndag

Söndagar familjemiddag med barnmatsedel

EXKLUSIV FESTVÅNING

FARSTA TORG

Beställningstel.: 64 55 00

Festvåning tel.: 64 55 01

**Flyg inom Skandinavien
eller via Prag
till Asien, Afrika och Kuba**

Till Eder tjänst

Tjeckoslovakiska Flygbolaget

INFORM.: SVEAVÄGEN 9-11

Tel. 20 72 90, 21 07 90

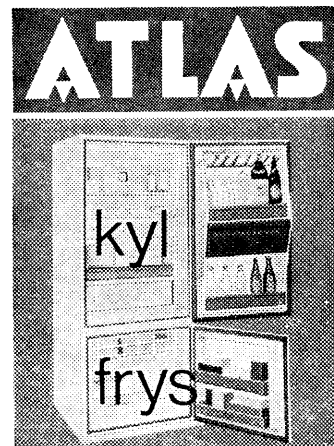
Arlanda flygplats: 0760/600 00 ankn. 309

Södergatans Damfrisering

Ulla Elmerstam

Södergatan 19. Tel. 43 76 79

GÖTEBORG:

CRYSTAL REGENT

nu hos

PHILIP CARLSSON RADIO-TV
Husargatan 24, - Tel. 11 15 86, 11 26 90

BULGARKONSERV

Sofia

presenterar:

Donausallad

Innehåller:

Söt paprika
Gröna tomater
Carotter

Lök

Vegetabilisk olja
Vinaigre
Lagerbärsblad

spar tid, arbete, pengar

Skalade tomater

I likhet med färska tomater kan de, tack vare sin fasta konsistens, skäras i klyftor och användas till garnering, i sallader, som smörgåspålägg m. m.

Gröna bönor

från Bulgarien har rönt mycket stor uppskattning i Sverige

Generalagent:

AB S. J. Norman

STYRMANSGATAN 5 — STOCKHOLM
Tel. 08/63 01 40

Resor i Österled

LENINGRAD

med det förstklassiga kryssningsfartyget Maria Uljanova. En härlig båtresa med god mat och dans varje kväll för dem som så önskar. Resan som omfattar 8 dagar innefattar även besök i Helsingfors, helpension, svensk reseledare och fri sightseeing i Leningrad. Avresor fr. 3/7. **Från Kr. 445:–**

LENINGRAD – MOSKVA

15 intressanta dagar i Sovjets nya och gamla huvudstäder. Helpension, svensk färdledare och sightseeing. Avresor fr. 10/7. **Från Kr. 975:–**

MOSKVA – JALTA

Upplev en härlig bad- och rekreationssemester vid "Svarta Havskustens pärla". Rika tillfällen till nöjen och utflykter i en av världens vackraste trakter. Sightseeing i Moskva med bl. a. besök i Kreml. 15 dagar med helpension, svensk reseledare och fri guidning. En exklusiv resa för endast **Kr. 1.295:–** Avresor fr. 19/5

ROVINJ

med flyg och buss till den vackra gamla jugoslaviska västkuststaden med anor från romartiden. Sköna bad i det alltid soliga Adriatiska havet. Resa, helpension i Rovinj i dubbelrum, tre goda mål mat och svensk reseledare. 15 dagar. Avresor 30/6 och 14/7 **Kr. 895:–**

MAMAIA

— badparadiset på den rumänska Svarta Havskusten. Trivsamt för familjen och rika tillfällen till utflykter, bl. a. till Istanbul. 15 dagar. I priset är inkluderat flyg från Köpenhamn (tillägg från Stockholm 130:–), helpension med 3 mål mat och svensk reseledare, betjäningssavgifter etc. Barn under 2 år gratis, 2–12 år 250:–, 2:dra barnet 190:–. Avresor varje vecka från den 23/5. Pris från Kr. 675:–, extraveckor från Kr. 125:–

ALLA UPPLYSNINGAR OCH PLATSBOKNINGAR HOS

FOLKTURIST

Wallingatan 37, Stockholm — Tel. 20 17 92 — 20 17 94

arg varje dag

Varje morgon står jag på en trottoar och väntar. Jag står där och avvaktar ett ögonblick då jag kan kasta mig över gatan för att nå busshållplatsen som finns på den motsatta sidan. Bilarna spränger fram som en hjord kafferbufflar (det lär vara Afrikas vildaste djur) och jag står där och glör på dem. Det där kan pågå en rätt lång stund. Ibland ser jag vanmäktigt bussarna gå ifrån mig. Det finns varken gula streck eller ljussignaler så här ute på landet, och jag kommer inte över vägen för bilarna. Jag är säkert inte ensam om att uppleva denna dagliga tvekamp mellan människan och tekniken. Det besynnerliga är emellertid att jag ändå står där varje morgon utan att göra något. Jag har ännu inte ringt till vägkontoret eller trafikpolisen. Jag har inte skrivit någon insändare och jag har inte vädjat till SJ om en väntkur. Ja, jag knyter inte ens näven åt bilisterna som inte har vett på att släppa mig över. På sin höjd försöker jag med en lam vinkning göra dem uppmärksammade på min situation.

Det är inte det att jag inte är arg. Jag är alldeles rasande de där fem-tio minuterna jag står där och ödslar min tid och missar bussarna. Var jag mindre hämmad kanske jag skulle börja kasta sten på bilarna eller spotta på dem eller skjuta på dem med slangbälla. Men som sagt, jag bara vinkar lite matt medan jag tänker mordiska tankar —.

När jag skall hem står jag i en kö och väntar. Någon har funderat ut att passagerarna inte bör få gå på bussen förrän så där en två minuter före avgångstid. Jag står där alltså och trampar tillsammans med femtio andra bussresenärer. Vi måste hålla ledet

rakt. Minsta utvikelse kan sluta med döden för trafiken stryker tätt förbi oss. Det är tur att man inte har mer än 38 i skonummer. Häromdagen fick en man ett busshjul över tårna. Han hade 42... Sedan jag började åka med SJ:s bussar har armarna växt fem centimeter — av tyngdkraften förmodar jag, tyngdkraften representerad i detta fall av matkassar som jag tvingas bära på medan kön växer bakom mig och chauffören finns gud vet var. Ja, han behöver väl rast han också. Men varför i himmelens namn öppnas inte busstdörrarna så vi kan få sitta medan han fikar? Jag bara undrar, men jag gör inget. Jag har ännu inte ringt till SJ eller trafikpolisen, till hälsovårdsnämnden eller gatukontoret. Jag har inte ens skrivit en insändare. Jag skäller inte på chauffören när han kommer, såvida han inte skäller på mig förstås. Jag bara står där med mina kassar och känner hur den sista energin försvinner ur mig på grund av att jag ödslar den på att vara arg.

Detta drabbar mig varje arbetsdag. Vad som retar mig är att det är sådana här avigheter som är så

alldeles onödiga, därför att de borde vara lätt avhjälpda. Då kunde man samla sig till den stora ilskan i stället, den där som verkligen åstadkommer stora förändringar, indignationen som skakar samhället och framtvingar reformer i snabb takt.

I stället går man här och plottar bort sitt stridshumör på bilar som inte stannar, bussköer, dörren som gnisslar, hissen som aldrig kommer, barnens slarv, grannens skvalmusik, färgbandet som hakar upp sig, den droppande kranen, det degiga brödet, grannens katt, påsprasslandet på teatern, krokarna som inte sitter, störningarna på radion, dragkedjan som inte fungerar, den borttappade tejprullen, knarret i parketten, grannens snarkningar, det trasiga skosnöret, korken i vinflaskan, grannens kanariefågel, maskan på strumpan, grannens hund, kön till postluckan, lerklumparna på mattan, grannen, snörena som aldrig finns, grann...

All denna smälska koncentrerad på ett enda objekt, det kunde bli något det!

I morgon skall jag samla mig!

Kraka

Våren är här!

FN:s expertgrupp, som stått under ledning av ambassadör Alva Myrdal har lämnat sin rapport och sina rekommendationer till lösning av Sydafrikaproblemet.

Expertgruppen karaktäriserar läget i Sydafrika på följande sätt: "Det råder ingen tvekan om att frihetens sak kommer att segra i Sydafrika... Ett politiskt och socialt system, som bygger på att en ras genom våld härskar över en annan kan inte bestå. Vad frågan nu gäller är inte den slutliga utgången utan frågan om det sydafrikanska folket måste genomgå en lång period av blodspillan och hat. Om detta sker kommer hela Afrika och hela världen att bli inblandad."

Rapporten innefattar en vädjan till världsoptionen och till stormakterna

att utan dröjsmål ingripa. Och medlet man rekommenderar är ekonomiska sanktioner.

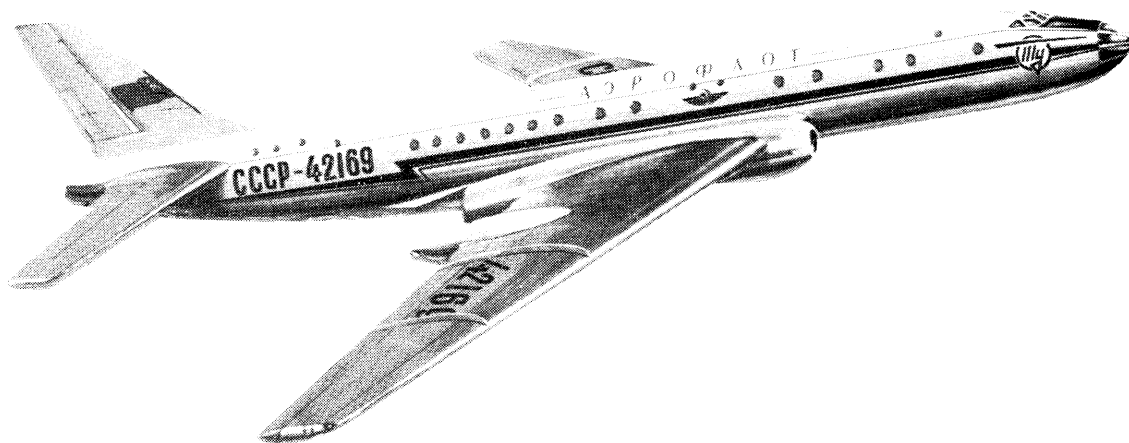
Dessa rekommendationer sammanfaller till fullo med de önskningar som Sydafrikas folk länge gett uttryck åt. Den afrikanska befolkningen i Sydafrika har säkert inga illusioner om att friheten kan uppnås utan egen kamp och ansträngningar. Men de ser i ekonomiska sanktioner ett stöd för denna kamp. Internationellt isolerad kommer apartheidpolitiken att kunna liknas vid ett träd utan rötter, som folkstormen med lätthet kan rycka upp.

Vad som måste göras klart — inte minst för vår egen svenska regering — är att det brädskar. För varje dag som går ökar Verwoerdregimens terror mot

den afrikanska befolkningen. Just nu pågår den upprörande Rivonia-rättegången, som befaras leda till dödsdomar mot några av sydafrikanska frihetsrörelsens främsta och mest modiga män. Det är angeläget att så många som möjligt, organisationer och enskilda ger sig tillkänna och kräver slut på rättegången och frihet åt de politiska fångarna.

Svenska Kvinnors Vänsterförbunds verkställande utskott har i telegram vädjat till den sydafrikanska regeringen att avstå från dödsdomar mot politiska fångar och krävt deras frigivande. Vi återger den engelska texten:

South African Government, Pretoria. We urgently entreat you to refrain from death sentences against political prisoners and to set them free.

AEROFLOT – Sovjetunionens flygnät – störst i världen

Flyg med AEROFLOT på Era affärs- och privata resor!

AEROFLOT erbjuder Er den kortaste routen mellan flertalet europeiska och asiatiska huvudstäder!

Ni finner en generös gästfrihet och ett underbart ryskt kök ombord på alla Aeroflots jet- och turbopropellerlinjer.

Alla informationer om flygförbindelser kan erhållas från

AEROFLOT:s representant i Stockholm – Sergelgatan 21, Stockholm C, tel. 08/21 53 76 eller Stockholm-Arlanda flygplats, tel. 0760/60000 anknötning 310.

FLYG MED AEROFLOT! SPARA TID!

